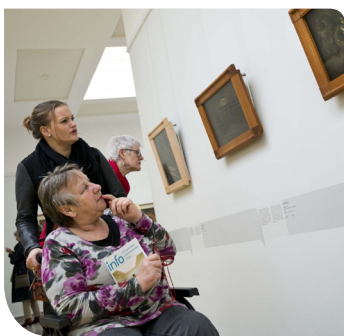

Jaarverslag 2012

Met elkaar
voor elkaar

Inhoudsopgave

1. Met een missie	4
1.1. Waarom de Zonnebloem?	5
1.2. Wat doen we?	6
1.3. Waar willen we naar toe?	7
1.4. Sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen	8
1.5. Beleid en strategie	9
2. Met gasten	11
2.1. Gasten in 2012: groei	12
2.2. Gasten in 2012: differentiatie	14
2.3. Gasten in 2012: kwaliteitsverbetering	15
2.4. Tevredenheid van gasten	16
2.5. Plannen 2012	17
3. Met vrijwilligers	18
3.1. Vrijwilligers in 2012: groei	19
3.2. Vrijwilligers in 2012: differentiatie	20
3.3. Vrijwilligers in 2012: kwaliteitsverbetering	21
3.4. Tevredenheid van vrijwilligers	23
3.5. Plannen 2013	24
4. Met donateurs, bedrijven en fondsen	25
4.1. Donateurs, bedrijven en fondsen in 2012: groei	26
4.2. Donateurs, bedrijven en fondsen in 2012: differentiatie	27
4.3. Donateurs, bedrijven en fondsen in 2012: kwaliteitsverbetering	28
4.4. Redenen om de Zonnebloem te steunen	29
4.5. Plannen 2013	30
5. Met het publiek	31
5.1. Het publiek in 2012: groei	32
5.2. Het publiek in 2012: differentiatie	33
5.3. Het publiek in 2012: kwaliteitsverbetering	34
5.4. Plannen 2013	35
6. Met beleid	36
6.1. Organisatie	37
6.2. Bestuur en toezicht houden	39
6.3. Verantwoordingsverklaring	42
6.4. Omgang met belanghebbenden	43
6.5. Duurzaamheid	46
6.6. Samenwerking	47
7. Met cijfers	48
7.1. Financieel beleid	49
7.2. Jaarrekening 2012	52
7.2.1. Balans	57
7.2.2. Staat van baten en lasten	58
7.2.3. Kasstroomoverzicht	59
7.2.4. Algemene toelichting jaarrekening	60
7.2.5. Waarderingsgrondslagen en grondslagen voor resultaatbepaling	62
7.2.6. Toelichting op de balans	66
7.2.7. Toelichting op de staat van baten en lasten	75
7.2.8. Toelichting kostenverdeling (Model C.)	85
7.3. Meerjarenbegroting 2012-2013	87
7.4. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	89
8. Met bijlagen	90
8.1. Uitgangspunten fondsenwerving donateurs	91
8.2. Samenstelling Nationale Vergadering	92
8.3. Samenstelling Nationaal Bestuur	93
8.4. Samenstelling directie	96
8.5. Belanghebbendenreglement	97

Welkom bij ons jaarverslag 2012

Zonder elkaar is iedereen alleen. Deze nieuwe slogan markeert de nieuwe richting die de Zonnebloem met de komst van directeur Noud van Rooij in 2012 is ingeslagen.

In een maatschappij waarin steeds meer mensen op zichzelf zijn aangewezen en de overheid zich verder terug trekt, laat de Zonnebloem een tegengeluid horen. We laten zien dat we met elkaar meer zijn dan alleen. Dat we er samen voor kunnen zorgen dat mensen voor wie dat niet vanzelfsprekend is deel uit kunnen blijven maken van onze samenleving.

Deelnemen aan de samenleving begint met alledaagse dingen; een kopje koffie drinken op een terras, genieten van een avond cabaret, een keer op vakantie... Voor mensen met fysieke beperkingen is dit vaak lastig. Door zorg uit handen te nemen en spreekwoordelijke drempels te verlagen, maakt de Zonnebloem dit ook voor hen mogelijk.

We zijn er trots op dat we ook in 2012 weer met onze drie kernactiviteiten, bezoek aan huis, dagjes uit en aangepaste vakanties, mensen bij elkaar hebben gebracht. We hebben waardevolle contacten doen ontstaan en bijzondere ontmoetingen gerealiseerd. Zo hebben we ook een bijdrage geleverd aan het bestrijden van sociaal isolement.

De nieuwe richting die we zijn ingeslagen heeft er ook toe geleid dat we in gesprek zijn gegaan binnen onze vereniging; met onze vrijwilligers, met onze donateurs en met onze deelnemers. We hebben de eerste stappen gezet om samen na te denken over onze toekomst. We willen namelijk onze belangrijke rol in Nederland blijven handhaven en liefst nog versterken. Ook verbinden we graag nieuwe generaties mensen aan onze bloeiende organisatie.

In dit jaarverslag leest u wat wij in 2012 hebben bereikt. Dat hebben we met elkaar gedaan. Met onze vrijwilligers, met onze deelnemers en gasten, met onze donateurs, met onze samenwerkingspartners en met het Nederlands publiek. Door hard te werken, met veel bezieling en enthousiasme, hebben we onze waardevolle positie in de maatschappij verder uitgebouwd. Ik wens u veel lees- en kijkplezier.

Marleen Barth,
Voorzitter

1. Met een missie

**Met elkaar
voor elkaar**

1.1 Waarom de Zonnebloem?

Voorwaarde voor een sociale en zorgzame samenleving is dat iedereen er op een volwaardige manier aan mee kan doen. Veel mensen met lichamelijke beperkingen kunnen dat niet. Door hun beperkte mobiliteit wordt werken, sporten en uitgaan vaak ernstig belemmerd en verliezen zij steeds meer het contact met de buitenwereld. Sociaal isolement ligt dan op de loer.

Al sinds de oprichting in 1949 door radiopresentator Alex van Wayenburg proberen we als Zonnebloem daar concreet en lokaal wat aan te doen. Onze vrijwilligers gaan op bezoek bij fysiek beperkte mensen die niet gemakkelijk zelfstandig de deur uit kunnen en bieden ze de mogelijkheid om er op uit te gaan. Achterliggende gedachte is dat iemand pas mee kan doen aan de samenleving als hij er toe doet voor een ander en hij iets heeft om naar uit te kijken. Zo maken we niet alleen het leven van onze gasten én vrijwilligers aangenamer en leefbaarder, maar ook de Nederlandse samenleving in haar geheel.

Missie

De Zonnebloem bevordert de sociale samenhang:

- Door het leveren van een positieve bijdrage aan het leven van mensen die door ziekte, handicap of gevorderde leeftijd lichamelijke beperkingen hebben en voor wie als gevolg daarvan eenzaamheid dreigt.
- En door mensen in staat te stellen extra betekenis te geven aan hun leven door er, als vrijwilliger, te zijn voor medemensen.

De wisselwerking verhoogt de kwaliteit van leven van beide groepen.

1.2 Wat doen we?

We zorgen voor betekenisvolle ontmoetingen tussen vrijwilligers en mensen met een fysieke beperking. Zo kunnen tienduizenden mensen, met én zonder handicap, jong én oud, mee blijven doen aan onze maatschappij en helpen we sociaal isolement te voorkomen. Samen bouwen we aan een zorgzame samenleving, want zonder elkaar is iedereen alleen.

De drie pijlers van de Zonnebloem

De Zonnebloem heeft drie pijlers: huisbezoek, dagjes uit en vakanties. Met hun regelmatige huisbezoek brengen onze vrijwilligers de wereld binnen bij mensen met een fysieke beperking. Een goed gesprek staat hierbij centraal. Soms leidt een huisbezoek ook tot een wandeling, samen naar een terras of het delen van een gezamenlijke passie zoals een bezoek aan het theater.

De Zonnebloem zorgt er met haar dagjes uit en vakanties ook voor dat mensen met fysieke beperkingen net als ieder ander op stap kunnen: naar een museum, een concert, een middagje shoppen, een citytrip naar Londen, of een vakantie naar de zon. Alledaagse dingen die voor mensen met een fysieke beperking vaak verbazingwekkend lastig zijn. De Zonnebloem neemt drempels weg en biedt persoonlijke aandacht en goede begeleiding.

1.3 Waar willen we naar toe?

Nederland vergrijst, de individualisering neemt toe en de zorg verschaalt. Daarom is juist nu zorg en aandacht voor elkaar erg belangrijk. Zeker voor mensen die door een fysieke beperking buiten de boot dreigen te vallen. Samen met onze vrijwilligers, donateurs en bedrijven willen we daarom voorzien in de toenemende vraag naar waardevolle ontmoetingen tussen mensen met en zonder fysieke beperking.

Om onze onmisbare rol te kunnen blijven vervullen en verder uit te breiden, is het belangrijk dat we onze maatschappelijke relevantie nog meer uitdragen en diverse (nieuwe) doelgroepen inspireren om zich bij ons aan te sluiten. Dwars door de samenleving heen. Op dit moment missen we echter de aansluiting met de doorsnede van de Nederlandse bevolking. Het eenzijdige beeld overheerst dat de Zonnebloem vakanties en tripjes voor oude mensen organiseert. Onze grootste uitdaging is ervoor te zorgen dat ook jonge mensen de Zonnebloem leren kennen, weten waar we voor staan en de toegevoegde waarde van de Zonnebloem zien. Te meer omdat de dreiging van sociaal isolement niet leeftijdgebonden is en juist ook jonge mensen hard raakt in deze tijd. Daarom willen we naast de bestaande doelgroep die we al bedienen ook voor jongere mensen met een fysieke beperking van betekenis zijn en blijven. Met oprecht contact en activiteiten die nog meer zijn afgestemd op de verschillende leeftijden, leefstijlen en interesses. Met jonge(re) vrijwilligers en donateurs ook. Alleen dan kunnen we ook in de toekomst onze maatschappelijke rol op lokaal niveau en binnen de Nederlandse samenleving blijven vervullen.

Visie

Door de maatschappelijke ontwikkelingen nemen de vraag naar Zonnebloemwerk en de behoefte aan sociale samenhang onder mensen met een fysieke beperking toe. De Zonnebloem wil daarin voorzien, zowel voor haar doelgroep als voor haar vrijwilligers. Door een sociaal netwerk te zijn, vormt ze een tegenkracht van formaat tegen individualisering en vereenzaming.

1.4 Sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen

Wat is onze kracht?

Waarin zijn we het meest onderscheidend?

- We zijn goed bereikbaar en dichtbij, doordat we een landelijke spreiding en lokale verankering hebben.
- We zijn één van de grootste vrijwilligersorganisaties, hebben een netwerk van 41.450 vrijwilligers en onderscheiden ons met een omvangrijk aanbod van huisbezoeken en een brede diversiteit aan dagjes uit en aangepaste vakanties.
- We hebben een sterke financiële positie, doordat we niet afhankelijk zijn van één grote financier. Ook hebben we voldoende vermogen om moeilijke jaren op te vangen en diensten te continueren.

Waar zijn we kwetsbaar?

Welke aandachtsgebieden maken het realiseren van onze doelstellingen een uitdaging?

- Onze sterke decentrale structuur maakt het mogelijk om een krachtige lokale identiteit en karakter te ontwikkelen. Een gevestigd sterk lokaal karakter maakt het echter soms moeilijk om tijdig te vernieuwen of lokaal te groeien.
- Ons imago en de beperkte mogelijkheden voor vrijwilligers die zich met een beperkt takenpakket of in een afgebakend tijdsbestek in willen zetten, remt de aanwas van nieuwe vrijwilligers.
- Het binden van jongere vrijwilligers is een grote uitdaging.
- Het niet voldoende kunnen vinden en binden van verpleegkundigen en verzorgenden zet een rem op de mogelijke groei (de vraag is groter dan het aanbod) van onze aangepaste vakanties.
- De professionele organisatie en vrijwilligers bepalen het aanbod voor gasten.

Waar liggen onze mogelijkheden?

Welke kansen liggen er die onze ontwikkeling positief kunnen beïnvloeden?

- Er is veel aandacht vanuit politiek en gemeenschap voor de Civil Society (de burgermaatschappij), waardoor de bewustwording over de maatschappelijke rol onder bedrijven en burgers groter is geworden. De huidige economische ontwikkelingen versterken dat.
- Door vergrijzing en individualisering stijgt de vraag naar diensten en activiteiten die het welzijn bevorderen. De vraag hiernaar is groter dan het aanbod.
- De continue groei en ontwikkeling van social media en de voortzettende digitalisering van de samenleving maakt nieuwe vormen van zorg en aandacht, vrijwilligerswerk en fondsenwerving mogelijk.
- Binnen de vereniging is draagvlak voor de noodzaak tot vernieuwing.
- Bij nieuwe vrijwilligers ligt het opleidingsniveau en de mate van arbeidsparticipatie hoger dan bij oudere generaties. Zij zijn meer gewend om in een werkomgeving c.q. professionele cultuur te functioneren.

Welke gevaren liggen op de loer?

Welke bedreigingen zijn er voor ons werk en het resultaat?

- De behoeften van potentiële deelnemers en vrijwilligers veranderen, waardoor het huidige aanbod minder aanspreekt. Deelnemers zijn op zoek naar vakanties en activiteiten die aansluiten bij hun levensstijl. Potentiële vrijwilligers hebben behoefte aan een takenpakket op maat, dat aansluit bij hun levensstijl en mogelijkheden.
- Door werkdruk en personeelstekorten in de zorg dreigt schaarste te ontstaan aan verpleegvrijwilligers. Ook dreigen steeds meer betaalde zorgtaken te worden afgewenteld op vrijwilligers(organisaties).
- Door aangepaste wetgeving kunnen succesvolle fondsenwervingsmethoden in korte tijd onbruikbaar worden. Hierdoor is een continue ontwikkeling van nieuwe methoden noodzakelijk. Dat brengt hogere kosten met zich mee.
- Jongeren voelen zich niet aangetrokken tot de Zonnebloem.
- De pensioengerechtigde leeftijd gaat omhoog waardoor mensen pas op een latere leeftijd aan vrijwilligerswerk beginnen.
- Het hogere opleidingsniveau en de mate van arbeidsparticipatie maakt nieuwe vrijwilligers kritischer ten opzichte van de huidige organisatie en weerhoudt hen wellicht zich aan te sluiten en zich te binden.

1.5 Beleid en strategie

De Zonnebloem werkt met vijfjarige beleidsplannen waarin concrete doelstellingen worden geformuleerd. Zowel deeldoelstellingen per jaar, als einddoelstellingen. Kern van het eerste Meerjarenbeleidsplan 2004-2008 was groeien en differentiëren naar leeftijd en leefstijl. Het beleidsplan heeft ervoor gezorgd dat ons dienstenpakket beter aansluit op de groeiende vraag en op de veranderende behoeften van de doelgroep. Toch bleef er nog volop groeipotentie over, zowel kwantitatief als kwalitatief. Daarom ging het Meerjarenbeleidsplan 2009-2013 op de ingeslagen weg door.

Meerjarenbeleidsplan 2009-2013

Als Zonnebloem willen we een maatschappelijke kracht van formaat blijven in de Nederlandse samenleving. Door onze omvang en door onze werkelijke bijdrage aan de samenleving. We creëren een sociaal netwerk dat gekenmerkt wordt door betekenisvolle ontmoetingen en optimisme. Ultieme doelstelling is het geven van aandacht en zorg aan fysiek beperkte mensen, jong en oud, voor wie sociaal isolement dreigt.

Doelstellingen

Het Meerjarenbeleidsplan 2009-2013 gaat verder op de door zijn voorganger (2004-2008) ingeslagen weg. Meer en een grotere variatie aan diensten creëren staan voorop. Om de huidige gasten en vrijwilligers beter van dienst te kunnen zijn en om een grotere verscheidenheid aan doelgroepen aan te spreken. Daarbij wordt benadrukt dat de inzet van de vrijwilligers voor de gasten ook betekenisvol is voor henzelf. Twee doelstellingen staan centraal:

- Verdere groei en differentiatie van diensten.
- Bevorderen van wederkerigheid tussen gast en vrijwilliger.

Speerpunten

Om deze doelstellingen te kunnen realiseren, krijgen vijf speerpunten extra aandacht:

- Werving, binding en differentiatie van vrijwilligers.
- Groei en differentiatie van fondsenwerving.
- Versterking plaatselijke besturen.
- Bevorderen interne saamhorigheid.
- Extern versterken van het gewenste beeld.

Jaarplan 2012

In 2012 werd na Prinsjesdag duidelijk dat de betaalde zorg duurder zou worden en zich steeds meer moest richten op alleen medische verzorging en behandeling. Hierdoor wordt de groep fysiek beperkten en (chronisch) zieken voor wie eenzaamheid dreigt voor aandacht nog afhankelijker van vrijwilligers en mantelzorgers. De rol van de Zonnebloem in de Nederlandse samenleving wordt hierdoor nog belangrijker.

Ook een andere ontwikkeling heeft invloed op de vereniging: het ontstaan van leefstijlen als gevolg van de toenemende welvaart waardoor mensen meer vrije tijd en geld te besteden hebben. De veranderende samenstelling en behoeften van de huidige doelgroep vereisen meer variatie in het dienstenpakket van de Zonnebloem. Een groter en gevarieerder aanbod zal daarnaast andere, liefst een jongere, groep fysiek beperkten en (chronisch) zieken aanspreken.

Deze ontwikkelingen vragen om flexibiliteit bij vrijwilligers en een grotere variatie binnen het vrijwilligersbestand: ook hier dus groei en differentiatie.

Hoewel de doelstellingen en speerpunten hiervan voor de gehele periode gelden, krijgt elk jaar een bepaalde nadruk, waardoor een zeker ritme in het Meerjarenbeleidsplan 2009-2013 ontstaat. 2012 stond in het teken van evalueren en nadenken hoe nu verder. En in gang zetten wat nodig is om de ambities van de Zonnebloem waar te maken. In het strategisch jaarplan 2012 werden verder de volgende accenten gelegd:

- Differentiatie: hoewel differentiatie elk jaar van het Meerjarenbeleidsplan een belangrijke doelstelling was, kreeg het in 2012 gezien eerder genoemde ontwikkelingen een extra accent.
- Dialoog: uit onderzoek kwam de veelgehoorde wens naar voren dat vrijwilligers in dialoog willen kunnen gaan met eigen besturen/vakantiestaven en met het Nationaal Bureau.
- Versterken van besturen: sterke besturen zijn van essentieel belang voor de toekomst van de Zonnebloem.

2. Met gasten

Als Zonnebloem zorgen we voor betekenisvolle ontmoetingen tussen onze 41.450 vrijwilligers en 155.000 mensen met een fysieke beperking. Zo brengen we de wereld binnen bij mensen die niet zo gemakkelijk meer de deur uit komen via regelmatige huisbezoeken. Daarnaast organiseren we tal van dagjes uit, waarmee we mensen met een fysieke beperking naar de wereld toe brengen. Dagjes uit voor jong en oud. Dichtbij huis of wat verder weg. In een grote groep, een klein gezelschap of één op één. En altijd met veel persoonlijke aandacht, begeleiding en gezelligheid. Want of je nu wel of niet fysiek beperkt bent, je wilt dezelfde dingen doen als anderen. En dan zijn er nog onze bus-, vaar-, watersport-, camper en vliegreizen voor mensen die zonder intensieve zorg en begeleiding niet op vakantie kunnen. Van een paar dagen weg in eigen land tot een stedentrip of een weekje naar de zon.

**Met elkaar
voor elkaar**

2.1 Gasten in 2012: groei

Doelstellingen

- Uitbreiding van het aantal mensen dat bezoek krijgt met 2%.
- Kwantitatieve stabilisatie van het aantal dagjes uit en het aantal deelnemers hieraan.
- Kwantitatieve stabilisatie van het aantal vakantiedeelnemers.

Wat ging goed?

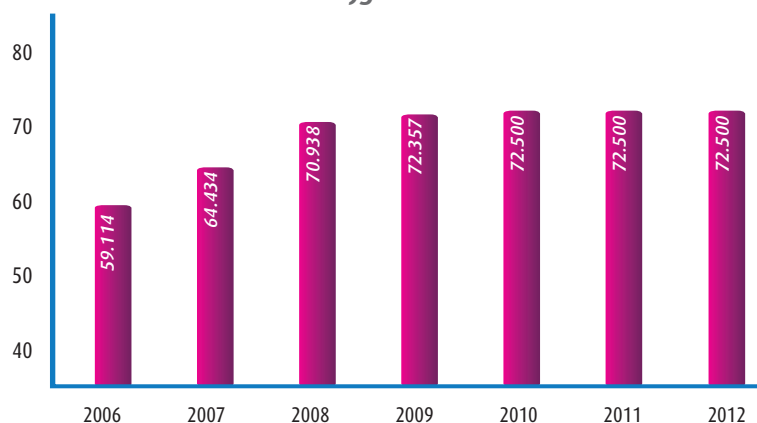
- Voor 155.000* deelnemers werden 329.500* dagjes uit georganiseerd. Respectievelijk 3.500 en 12.000 meer dan in 2011.
 - Het aantal deelnemers aan de landelijk aangeboden activiteiten steeg met bijna 30% van 82.345 naar 106.956, mede te danken aan het bezoek van 34.000 deelnemers aan de Floriade.
 - Nieuw in het aanbod zijn ballonvaarten met een eigen, aangepaste, Zonnebloemballon. In 2012 zijn 42 vaarten uitgevoerd met 190 gasten en vrijwilligers.
 - Aan Zonnebloemafdelingen zijn arrangementen aangeboden voor 25 musea, attractieparken, dierentuinen, etc. Omdat niet alle aanbieders bezoekersaantallen bijhouden, is het aantal deelnemers hieraan niet bekend.
 - Om deelname aan dagactiviteiten en arrangementen te stimuleren is een vervoersaanbod aan Zonnebloemafdelingen gedaan. 50% van de kosten voor busvervoer konden gedeclareerd worden bij de Nationale Vereniging. Hiervan hebben 546 afdelingen gebruik gemaakt. De totale kosten voor de Nationale Vereniging bedroegen ruim € 183.300,-.
 - Aan door de afdelingen zelf geïnitieerde activiteiten namen 306.000 mensen deel, 6.000 meer dan in 2011.
- Het aantal vakantiedeelnemers steeg van 7.878 naar 8.121. Er was capaciteit voor 8.311 gasten. Het bezettingspercentage was goed; 97,7%.

Wat ging niet goed?

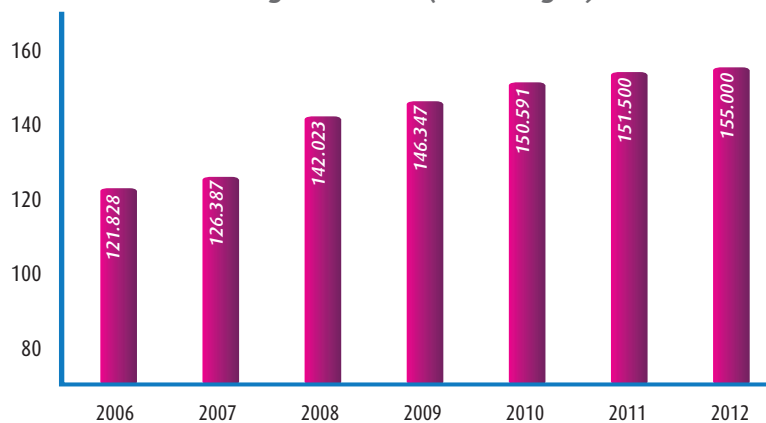
- 72.500* mensen ontvingen regelmatig Zonnebloembezoek, evenveel als in 2011.

**Genoemde cijfers zijn gebaseerd op door de afdelingen aangedragen gegevens. We zijn bezig de registratie hiervan te verbeteren, zodat in de toekomst preciezere aantallen kunnen worden gecommuniceerd*

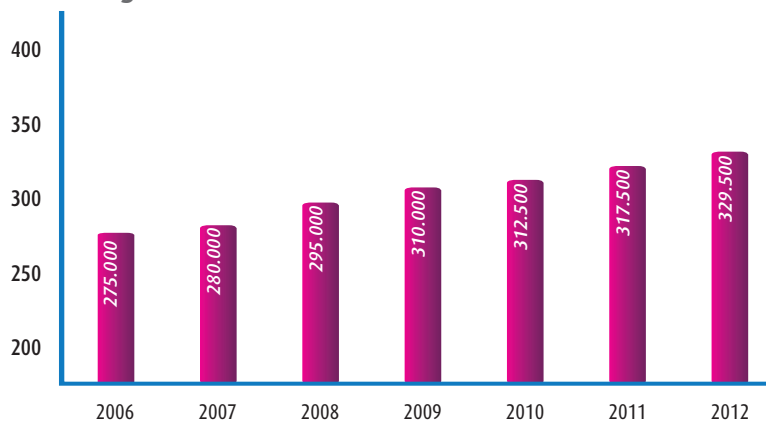
Aantal mensen dat bezoek krijgt

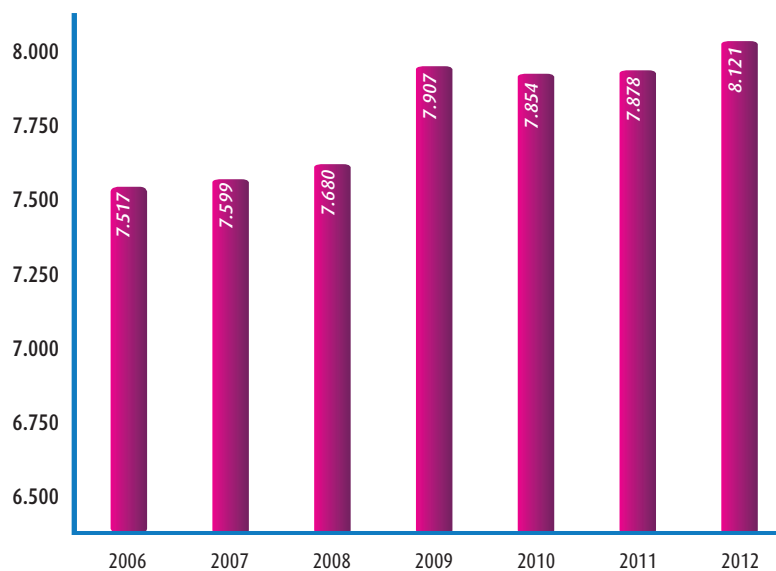
Aantal deelnemers dagactiviteiten (Zonnedagen)

Aantal dagactiviteiten

Aantal vakantie deelnemers

2.2 Gasten in 2012: differentiatie

Doelstellingen

- Bevorderen diversiteit in vormen van bezoekwerk.
- Uitbreiden leeftijdsgebonden dagactiviteiten en vakanties voor deelnemers van 18 tot 45 jaar en 40 tot 65 jaar.
- Meer diversiteit in activiteiten- en vakantieaanbod, zowel qua bestemming en programma als qua duur en groepsgrootte.

Wat ging goed?

- Door de goede ervaringen in 2011 is het faciliteren van onderling contact tussen gasten in 2012 gecontinueerd. Hiervoor zijn dagjes uit in kleine groepjes georganiseerd en is gestimuleerd dat kleine groepjes mensen met een fysieke beperking samen met één of twee vrijwilligers regelmatig bij elkaar komen. Dit heeft bijgedragen aan meer diversiteit in bezoekwerk.
- Leeftijdsgebonden vakanties voor deelnemers van 40 tot 65 jaar zijn toegenomen:
 - Aan de vakanties voor de doelgroep 40-65 namen 228 mensen deel, 8 meer dan in 2011.
- Diversiteit in het activiteiten- en vakantieaanbod is bewerkstelligd door:
 - 2.885 kleinschalige (maximaal 10 deelnemers) afdelingsactiviteiten te organiseren (het totaal aantal afdelingsactiviteiten was 8.350).
 - Ontwikkeling een nieuw landelijk aanbod van één op één activiteiten en arrangementen voor deelnemers van 18 tot 45 jaar in 2012: 11 (waaronder ABN tennistoernooi, de Zwarte Cross, concert Guus Meeuwis, de Toppers in Concert, ect.). Het totaal aantal deelnemers hieraan bedroeg 96 gasten en 88 vrijwilligers.
 - Negen nieuwe vakantiebestemmingen.

Wat ging niet goed?

- De gewenste uitbreiding van het aantal vakantiedeelnemers tussen 18 - 45 jaar werd niet gerealiseerd. Aan de vakanties namen 282 jongeren deel. Dit waren 41 minder deelnemers dan in 2011 (323). De Zonnebloemvakanties zijn bij deze doelgroep nog onvoldoende bekend. Bovendien zijn in 2012 de provinciale en regionale jongerenvakanties samengevoegd met het landelijk aanbod wat tot een daling van het aantal aanmeldingen heeft geleid. Eén van de redenen voor deze daling is dat voorheen bij de provinciale/regionale jongerenvakanties vakantiegangers werden ingedeeld die in feite niet tot de jongerendoelgroep behoorden (gezien hun leeftijd en/of hun zorgbehoefte/mobiliteitsbeperking) om de vakanties te vullen.
- Zonnebloemafdelingen worden door middel van financiële ondersteuning gestimuleerd om leeftijdsgebonden activiteiten te organiseren voor deelnemers van 18-45 jaar en 40 tot 65 jaar. Er is onvoldoende zicht op hoeveel deelnemers in 2012 aan deze activiteiten hebben deelgenomen.

2.3 Gasten in 2012: kwaliteitsverbetering

Doelstellingen

- De vakantieprogramma's nog beter afstemmen op de wensen van de deelnemers.

Wat ging goed?

- Er zijn 9 nieuwe vakantiebestemmingen gevonden. De meeste daarvan voldoen aan de eigentijdse eis van 'een luxe vakantiegevoel'.
- In de excursie- en entertainmentprogramma's van alle vakanties is een grotere differentiatie en flexibiliteit aangebracht zodat gasten en vrijwilligers meer keuzemogelijkheden hebben binnen de reis.

2.4 Tevredenheid van gasten

In 2012 gaven de gasten hun vakantie na afloop gemiddeld het volgende cijfer:

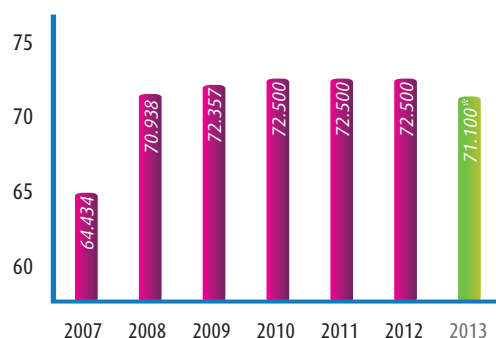
- Tevredenheid nationale vakantiedeelnemers: 8,68.
- Tevredenheid regionale vakantiedeelnemers: 8,96.

Deze waardering ligt dicht tegen de waardering in 2011 aan. De cijfers bedroegen toen respectievelijk 8,67 en 9,01.

2.5 Plannen 2013

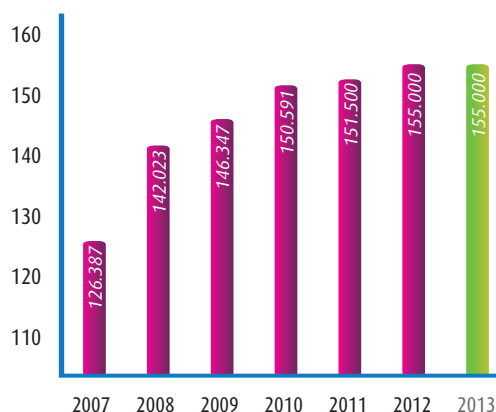
- Stabilisatie van het aantal deelnemers aan landelijk aangeboden activiteiten op het niveau van 2012.
- Verdubbelen van het landelijk aanbod van individueel te boeken activiteiten dat gedifferentieerd is naar leeftijd en leefstijl naar ongeveer 200 gasten en bijna even veel vrijwilligers. Ondermeer door het inkopen van plaatsen bij bestaande evenementen, festivals, schouwburgen en theaters.
- Uitbreiden van het arrangementenaanbod voor gasten van de Zonnebloemafdelingen met zes nieuwe aanbieders. Met name in delen van Nederland waar nu weinig aanbod is.
- Groei van het aantal vakantiegasten van 8.121 naar 8.350.
- Uitbreiding van het vakantieaanbod met vijf bestemmingen.
- Kwaliteitsverhoging van de hotelfunctie van de eigen vakantie-accommodatie: Ms de Zonnebloem.
- Uitbreiding van het aantal vakanties voor bijzondere leeftijdsgroepen (de doelgroep 18-45 jaar en de doelgroep 40-65 jaar) tot ongeveer 10% van het aanbod.
- Verdere differentiatie van het vakantieaanbod: meer bestemmingen, meer thematische vakanties, meer variatie in groeps grootte en meer variatie in vakantieduur.
- Het realiseren van een vervoersaanbod voor 60% van de individuele nationale en 40% van de regionale vakantiegasten en voor 60% van de dagactiviteiten uit het landelijk aanbod georganiseerd door de Zonnebloemafdelingen voor hun gasten.

Geplande groei aantal bezoekers

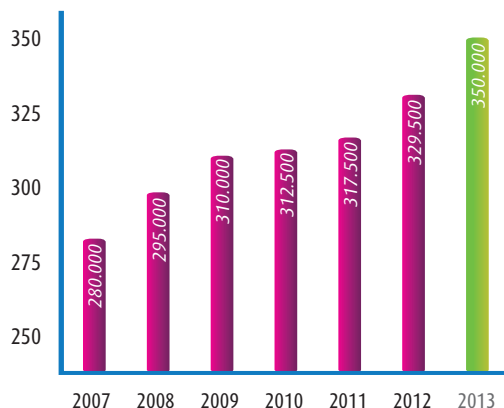
* De doelstelling voor 2013 uit het Meerjarenbeleidsplan 2009-2013 is al gehaald. De doelstelling voor 2013 is stabilisatie. In het Meerjarenbeleidsplan 2014-2018 worden nieuwe doelstellingen vastgesteld

Geplande groei aantal deelnemers dagactiviteiten (Zonnedagen)

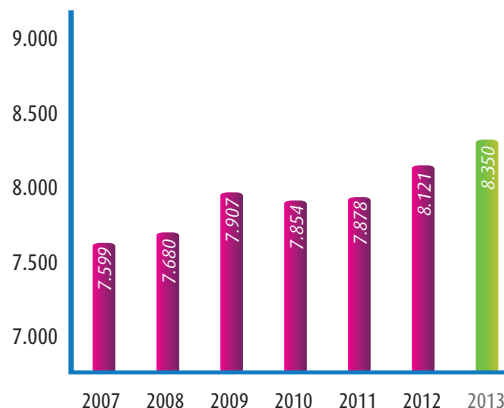

* De doelstelling voor 2013 uit het Meerjarenbeleidsplan 2009-2013 is al gehaald. In 2012 is besloten de doelstelling voor 2013 bij te stellen naar stabilisatie op het niveau van 2012.

Geplande groei aantal dagactiviteiten (Zonnedagen)

Geplande groei aantal vakantie deelnemers

3. Met vrijwilligers

Zonder vrijwilligers zou de Zonnebloem niet bestaan. Zo simpel is het. Zij doen het échte werk. Ze zorgen ervoor dat mensen met een fysieke beperking volop mee blijven doen met onze maatschappij. Door bij hen op bezoek te gaan en dagjes uit en vakanties te organiseren. De vrijwilligers zijn ook degenen die de vereniging besturen en het beleid bepalen.

We onderscheiden twee groepen vrijwilligers: afdelingsvrijwilligers, die bij een afdeling in hun wijk of woonplaats aangesloten zijn, en vakantievrijwilligers, die een of meer weken van hun vrije tijd geven om als vrijwilliger met een Zonnebloemvakantie mee te gaan. Binnen deze twee groepen zijn ook weer verschillende soorten vrijwilligers actief: bezoekers, activiteiten- en vakantie-begeleiders, chauffeurs, verpleegkundigen, artsen en bestuursvrijwilligers, zoals voorzitters, secretarissen, penningmeesters en bestuursleden bezoekwerk. Verwacht wordt dat in de toekomst meer mensen met een fysieke beperking, jong en oud, een beroep op onze persoonlijke aandacht doen en bovendien om een grotere verscheidenheid aan diensten vragen. Dus zullen ook meer verschillende vrijwilligers nodig zijn. Zo kan ook beter tegemoet worden gekomen aan de individuele wensen van de vrijwilligers.

**Met elkaar
voor elkaar**

3.1 Vrijwilligers in 2012: groei

Doelstellingen

- Het aantal afdelingsvrijwilligers uitbreiden naar 36.500 en het aantal vakantievrijwilligers van 7.700 naar 7.950.
- Werven 300 extra verpleegkundigen en verzorgenden voor de vakanties.

Wat ging goed?

- Er werden voor nationaal georganiseerde vakanties 535 nieuwe verpleegkundigen en verzorgenden geworven. In totaal zijn nationaal 1.512 verpleegkundigen voor 1.988 plaatsen tijdens de vakanties ingezet. Regionaal namen ongeveer 1.000 verpleegkundigen deel. Het is niet bekend hoeveel nieuwe vrijwillige verpleegkundigen regionaal zijn ingezet.

Wat ging niet goed?

- Het aantal afdelingsvrijwilligers daalde in 2012 met 681 tot 33.575. Het totaal aantal vrijwilligers kwam daarmee uit op 41.450.
- Het aantal vrijwilligers dat heeft deelgenomen aan de nationale en regionale vakanties steeg weliswaar van 7.681 naar 7.875, maar de meerjarendoelstelling van groei naar 7.950 is niet gerealiseerd. Doordat de werving van extra verpleegkundigen achter bleef bij de verwachting is in 2011 besloten de groei van het aantal vakanties tijdelijk te beperken. Hierdoor is ook de verwachte groei van het aantal vakantievrijwilligers niet gerealiseerd.
- De beschikbaarheid van het aantal verpleegkundige vrijwilligers voor de vakanties blijft een knelpunt. Het belemmert de groei van de aangepaste vakanties
- Van de verpleegkundigen die zich in 2011 nationaal hebben ingezet, hebben 480 personen zich niet opnieuw aangemeld voor een vakantie in 2012. Reden genoeg om in 2013 uit te gaan zoeken waarom zij zich niet opnieuw aanmeldde.

Aantal vrijwilligers

3.2 Vrijwilligers in 2012: differentiatie

Doelstellingen

- Vinden en binden nieuwe vrijwilligers uit verschillende leeftijdsgroepen en met verschillende leefstijlen:
 - Speciale aandacht voor de leeftijdsgroep 40-65.
 - MVO-desk breder inzetten om nog meer medewerkers van bedrijven het Zonnebloemwerk van dichtbij te leren kennen.

Wat ging goed?

- Vinden en binden nieuwe vrijwilligers uit verschillende leeftijdsgroepen en met verschillende leefstijlen:
 - Om vrijwilligers in de leeftijd van 40 tot 65 jaar te werven is als pilot o.a. een speciale campagne opgezet. Hierbij is het succesvol gebleken om vrijwilligers in deze leeftijdscategorie te werven met als inzet concrete en in tijd afgebakende klussen die passen bij de interesse van de potentiële vrijwilliger. Naar aanleiding van deze pilotcampagne meldden zich in de regio 'De Liemers' 73 nieuwe vrijwilligers aan.
 - In totaal hebben 940 scholieren en studenten een stage gelopen bij de Zonnebloem. Hiervoor waren 440 plekken beschikbaar. Bij verschillende afdelingen hebben dus meerdere stagiaires stage gelopen.
 - Via de MVO-desk, en het programma 'Vrijwilligers voor één dag' dat Zonnebloemafdelingen aan bedrijven koppelt en ondersteuning geeft bij de activiteiten die zij samen voor gasten organiseren, werden 46 activiteiten voor 1.751 gasten georganiseerd. Tegen respectievelijk 32 en 758 in 2011. 1.625 bedrijfsmedewerkers hebben kennis gemaakt met het Zonnebloemwerk.

Wat ging niet goed?

- Vinden en binden van nieuwe vrijwilligers uit verschillende leeftijdsgroepen en met verschillende leefstijlen:
 - De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers steeg van 61,1 jaar naar 61,7 jaar. Net als in 2011 is de trouwe achterban ouder geworden en dat hebben we onvoldoende weten te compenseren met de aanwas van jongere vrijwilligers.

3.3 Vrijwilligers in 2012: kwaliteitsverbetering

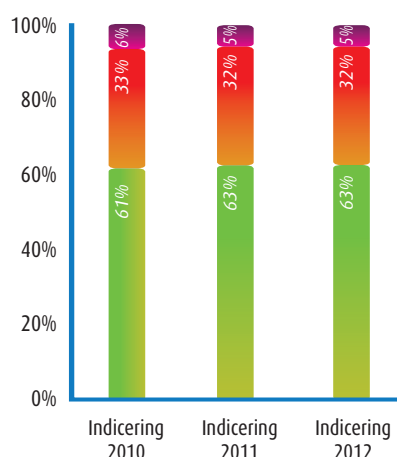
Doelstellingen

- Aantal afdelingen zonder verbeterpunten uitbreiden naar 80%.
- Ondersteuning afdelingen en vrijwilligers verbeteren via uitbreiding (digitale) communicatie en hulpmiddelen.
 - Lancering van Mijn Zonnebloem, het nieuwe extranet voor vrijwilligers.
 - Applicatie voor gestandaardiseerde afdelingsadministratie ontwikkelen waarvan 40% van de plaatselijke afdelingen eind 2012 gebruik maakt.
 - Digitale aanmeldmogelijkheid voor vakantievrijwilligers en digitale deelnemerslijsten voor de regionale vakanties.
 - Ontwikkeling nieuwe werkmethodeken voor Zonnebloembesturen.
- Implementatie van de gedragscode.
- Evaluatie van het cursus- en workshopaanbod.
- Verbeteren klachtenprocedure.

Wat ging goed?

- Het percentage afdelingen zonder verbeterpunten was 63% en het percentage afdelingen met weinig verbeterpunten was 32%. Deze percentages zijn gelijk aan 2011. Het aantal afdelingen met veel verbeterpunten daalde van 72 naar 50. Bij 169 plaatselijke, 164 regionale en 11 provinciale afdelingen hebben één van de werkmethodeken ingezet om een knelpunt op te lossen.

Temperatuur van de vereniging

	Indicering 2010	Indicering 2011	Indicering 2012
	822	847	834
	435	437	439
	82	72	50

- Verschillende initiatieven om afdelingen en vrijwilligers beter te ondersteunen zijn in gang gezet.
 - Mijn Zonnebloem, het nieuwe extranet voor vrijwilligers, is live gegaan. Om vrijwilligers wegwijs te maken op dit digitale kanaal en vrijwilligers te stimuleren hiervan gebruik te gaan maken, is een workshop ontwikkeld. Er hebben 4.014 vrijwilligers deelgenomen aan deze workshop die gegeven werd door getrainde vrijwilligers.
 - Nieuwe werkmethodeken:
 - In 2012 is gestart met het ontwikkelen van een nieuwe werkmethodek voor afdelingen in grote steden. Deze methodek bevat handvatten om in te spelen op de specifieke problematiek die Zonnebloemafdelingen in grote steden tegenkomen. In de eerste helft van 2013 zal deze methodek beschikbaar komen voor Zonnebloemafdelingen.

Er is een nieuwe werkwijze geïntroduceerd om mensen die zich via landelijke kanalen melden om vrijwilliger te worden, beter door te leiden naar Zonnebloemafdelingen in het land. Deze werkwijze is in samenspraak met een klankbordgroep van vrijwilligers tot stand gekomen. De eerste resultaten wijzen erop dat hierdoor meer mensen daadwerkelijk aan de slag gaan als vrijwilliger bij een Zonnebloemafdeling. Een evaluatie van deze nieuwe werkwijze vindt plaats in 2013.

- De gedragscode is gepresenteerd aan de Nationale Vergadering. De code vormt de leidraad voor al het handelen, het gedrag en de communicatie van de vereniging.
- Het cursus- en workshopaanbod is geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan zijn in 2012 onder andere meer korte workshops toegevoegd aan het deskundigheidsbevorderingsprogramma. Deze hebben geleid tot de forse stijging van het aantal cursussen en deelnemers. Aan de 606 cursussen (2011: 318) namen 10.664 vrijwilligers deel (2011: 5.320). Een andere belangrijke ontwikkeling die in 2012 is ingezet is het opleiden van vrijwilligers tot trainers. In het kader van de doelstelling 'versterken besturen' zijn in samenwerking met vrijwilligers vijf nieuwe workshops voor bestuursleden ontwikkeld.
- De klachtenprocedure is verbeterd. Klachten worden beter onderzocht waarbij meer wordt samengewerkt met afdelingsbesturen.

Wat ging niet goed?

- De ontwikkeling van de applicatie voor de afdelingsadministratie was afhankelijk van de beschikbaarheid van Mijn Zonnebloem. Mijn Zonnebloem werd in het tweede kwartaal van 2012 geïntroduceerd. Daarom was het pas vanaf het derde kwartaal mogelijk om met de ontwikkeling van de afdelingsadministratie aan de slag te gaan.
- Het digitale aanmeldsysteem voor nationale vakantievrijwilligers voor vakanties in 2012 was op tijd klaar, in september 2011, maar vertoonde (technische) kinderziektes. Mede hierdoor viel het aantal digitale aanmeldingen tegen: 1.479 van de 5.208.

3.4 Tevredenheid van vrijwilligers

In 2012 gaven de vrijwilligers hun vakantie na afloop gemiddeld het volgende cijfer:

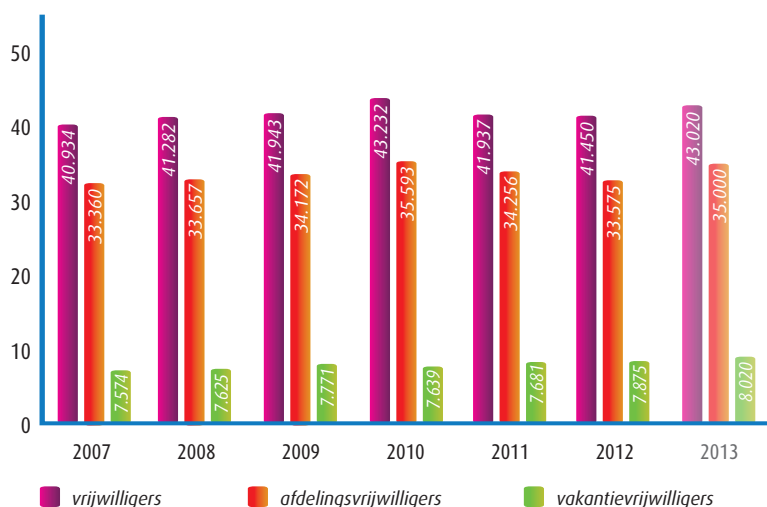
- Algemeen tevredenheidscijfer regionale vakantievrijwilligers: 8,45
- Algemeen tevredenheidscijfer nationale vakantievrijwilligers: 8,24

Beide cijfers zijn licht gestegen ten opzichte van 2011. Toen waren deze respectievelijk 8,36 en 8,21.

3.5 Plannen 2013

- Groei aantal afdelingsvrijwilligers naar 35.000 en aantal vakantievrijwilligers naar 8.020 (waarvan 3045 verpleegkundigen).
- Werving van 200 extra verpleegkundigen en verzorgenden voor de nationale vakanties. Hierbij inzicht verkrijgen in hun motivatie en verbeteren van introductie en binding.
- Verjonging van vrijwilligers: aansluiting vinden bij generatie X en de organisatie inrichten voor projectvrijwilligers.
- Introductie van de online afdelingsadministratie
- Ontwikkelen een plan van aanpak voor schaalvergroting per provincie.
- Uitvoeren van 400 cursussen en workshops met in totaal 10.900 deelnemers en het verder ontwikkelen van het deskundigheidsbevorderingsprogramma, inclusief e-learning op Mijn Zonnebloem.
- Ontwikkelen programma deskundigheidsbevordering voor vakantiestafleden.

Geplande groei aantal vrijwilligers

4. Met donateurs, bedrijven en fondsen

Zonnebloemgasten betalen voor activiteiten een marktconforme prijs. Dezelfde prijs dus die iemand zonder fysieke beperking bij een reguliere aanbieder betaalt. Vanwege alle extra voorzieningen en de begeleiding door vrijwilligers (die financieel vrijgehouden worden), dekt deze bijdrage echter de kosten niet. Gelukkig kan de Zonnebloem rekenen op de financiële steun van 544.400 donateurs. En op de ondersteuning van tal van bedrijven en vermogensfondsen die het Zonnebloemwerk mogelijk maken.

Om de komende jaren meer (verschillende) diensten aan te kunnen bieden, is uiteraard meer geld nodig. Daarom wil de Zonnebloem bestaande fondsenwervende activiteiten uitbouwen en nieuwe fondsenwervende producten, methoden en middelen/kanalen introduceren. Uitdaging hierbij vormt de trend dat mensen zich steeds minder langdurig als donateur willen binden aan goede doelen.

**Met elkaar
voor elkaar**

4.1 Donateurs, bedrijven en fondsen in 2012: groei

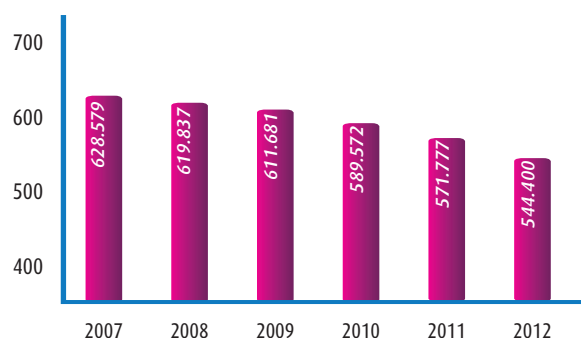
Doelstellingen

- Baten uit eigen fondsenwerving € 19.404.000,-.
- Aantal actieve donateurs stabiliseren op 572.000.
- Ontwikkelen nieuwe fondsenwervende methoden.
- Nalaten aan de Zonnebloem een impuls geven door deelname aan het tv-programma 'De Nalatenschap'.

Wat ging goed?

- Bij het opstellen van de begroting 2012 is uitgegaan van een groei van 3,1% van de baten uit eigen fondsenwerving ten opzichte van de begroting van 2011. Het uiteindelijke resultaat in 2012 was 4,6% hoger dan begroot. Dit werd grotendeels veroorzaakt door de hoger dan begrote baten uit nalatenschappen. Als de nalatenschappen buiten beschouwing worden gelaten daalden de baten uit eigen fondsewerving met 5,7% ten opzichte van de begroting.
- Er keken 386.000 mensen naar de Zonnebloemuitzending van het tv-programma 'De Nalatenschap'. Of het programma een impuls heeft gegeven aan nalaten aan de Zonnebloem is moeilijk te meten.

Aantal actieve donateurs

Wat ging niet goed?

- Het aantal actieve donateurs daalde van 571.777 naar 544.400. Door het Bel-me-niet Register stond de instroom van nieuwe donateurs onder druk. Bovendien zijn er minder giftverzoeken gedaan dan waarop in de begroting was gerekend.
- Er zijn drie nieuwe fondsenwervende methodieken ontwikkeld: fondsenwerving door middel van affiliatie marketing, straatwerving met inzet van veertigplussers en advertentiecampaagnes in samenwerking met uitgevers. Deze methodieken maken echter nog niet voldoende volume

Resultaat eigen fondsenwerving (x € 1.000)

4.2 Donateurs, bedrijven en fondsen in 2012: differentiatie

Doelstellingen

- Uitbreiden 'Vrijwilliger voor één dag'-activiteiten naar 60.
- Ontwikkelen alternatieve wervingsmethoden en donateursprogramma's waarin een gedifferentieerde benadering centraal staat:
 - Concepten ontwikkelen en testen met betrekking tot acties met derden en/of samenwerkingsverbanden om gegevens over potentiële donateurs te verkrijgen.

Wat ging goed?

- Er is een donateurswervingstest uitgevoerd waarbij gebruik gemaakt is van een gedifferentieerde benadering van klantgroepen. Hiervoor is in verschillende maandbladen een specifieke advertentiecampaignede gevoerd gericht op het profiel van de lezers.

Wat ging niet goed?

- In het kader van het programma 'Vrijwilliger voor één dag', waarmee Zonnebloemafdelingen aan bedrijven gekoppeld worden, zijn 46 activiteiten voor 1.751 deelnemers georganiseerd. Hiermee is de doelstelling van 60 activiteiten niet gehaald. Er is echter groei ten opzichte van 2011. Toen vonden 32 activiteiten voor 758 deelnemers plaats. 1.625 medewerkers van bedrijven waren vrijwilliger voor één dag bij de Zonnebloem.

4.3 Donateurs, bedrijven en fondsen in 2012: kwaliteitsverbetering

Doelstellingen

- Verbeteren kwaliteit van de contactgegevensbestanden.
- Realisatie van een e-mailinstrument om digitale informatievoorziening aan en binding met onder andere donateurs en bedrijven te verbeteren.

Wat ging goed?

- Er is een permanente oplossing ontwikkeld om vervuiling van de contactgegevensbestanden op te sporen en tegen te gaan.
- Het e-mailinstrument is geoperationaliseerd en uitrol is gestart.

4.4 Redenen om de Zonnebloem te steunen

Waarom steunen donateurs de Zonnebloem?

- Donateurs hebben in hun directe omgeving gezien welke gevolgen een fysieke beperking kan hebben op de kwaliteit van leven en deelnam aan de samenleving.
- Donateurs zijn zich bewust van de toegevoegde waarde van het Zonnebloemwerk, vaak doordat zij dit concreet en in de buurt ervaren.
- Donateurs vinden het belangrijk om deel uit te maken van en een bijdrage te leveren aan een zorgzame samenleving.

Waarom steunen bedrijven de Zonnebloem?

- Het bedrijf en de Zonnebloem bedienen dezelfde of een vergelijkbare doelgroep. Naast de normale bedrijfsvoering wil het bedrijf zich daarom ook op een andere manier voor de doelgroep inzetten.
- Het bedrijf wil in haar verzorgingsgebied een positieve bijdrage leveren aan de lokale gemeenschap.
- Het bedrijf wil een bijdrage leveren aan het bevorderen van sociale participatie, integratie en het verbeteren van de kwaliteit van leven voor mensen met een fysieke beperking.

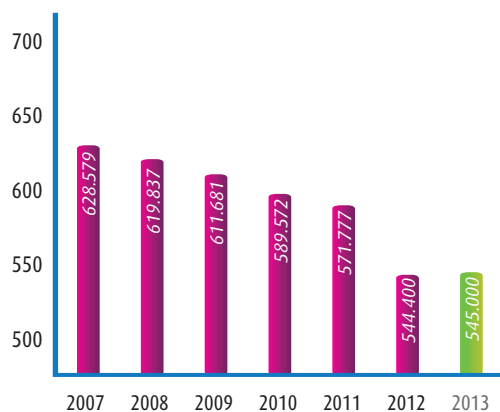
Waarom steunen fondsen de Zonnebloem?

Fondsen die als doelstelling hebben 'bevorderen sociale participatie' en 'verbeteren van kwaliteit van leven' voor mensen met een fysieke beperking vinden aansluiting bij het Zonnebloemwerk. Datzelfde geldt voor fondsen die zich richten op het welzijn van ouderen.

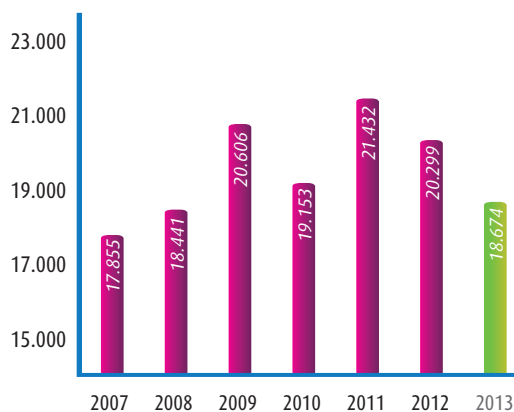
4.5 Plannen 2013

- Resultaat eigen fondsenwerving € 18.674.000,-.
- Aantal actieve donateurs stabiliseren op 545.000
- MVO-activiteiten voor bedrijven uitbreiden van 46 naar 75.

Geplande ontwikkeling aantal actieve donateurs

Geplande groei resultaat eigen fondsenwerving (x € 1.000)

5. Met het publiek

Veel mensen kennen de Zonnebloem. Maar slechts een beperkt deel daarvan weet ook daadwerkelijk wat we doen en waarom. Het eenzijdige beeld overheerst dat we er zijn voor echt oude mensen en dat onze vrijwilligers vakanties en tripjes organiseren, vooral met het schip.

Het grote publiek is dus onvoldoende bekend met de maatschappelijke relevantie van de Zonnebloem en met de noodzaak, het belang en de impact/betekenis van ons werk voor mensen met een fysieke beperking, jong en oud. Men weet onvoldoende dat we in de buurt bijdragen aan de sociale samenhang in Nederland. En men weet onvoldoende dat we een netwerk vormen voor fysieke beperkten voor wie sociaal isolement dreigt. Dat we drempels verlagen en zorgen dat mensen met fysieke beperkingen, net als ieder ander, kunnen meedraaien in de Nederlandse samenleving.

Om de continuïteit van ons werk te waarborgen en onze waardevolle rol in de maatschappij te kunnen blijven vervullen, is het onze grootste uitdaging om juist jongere doelgroepen te bereiken, te 'raken' zodat ook zij de toegevoegde waarde van de Zonnebloem zien.

**Met elkaar
voor elkaar**

5.1 Het publiek in 2012: groei

Doelstellingen

- Extern versterken gewenst beeld
 - Ontwikkeling nieuwe massamediale campagne gericht op verbeteren van het imago en vergroten van de naamsbekendheid bij een jongere doelgroep tussen de 30 en 60 jaar.
 - Heroveren top 10 positie landelijke imago-rangorde.
 - Stijging top-of-mind spontane bekendheid.
 - Stijging bekendheid, waardering en betrouwbaarheid ranglijst meest bekende fondsenwervende instellingen.

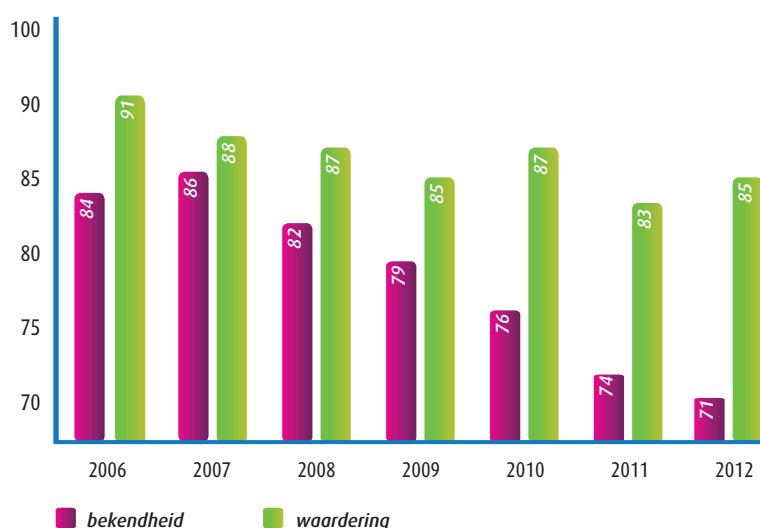
Wat ging er goed?

- Op maart 2012 werd de nieuwe massamediale campagne 'Zonder elkaar is iedereen alleen' gelanceerd. Doel van deze portretten campagne was om het Nederlands publiek op emotie in het hart te raken. Het 'waarom' van de Zonnebloem stond centraal. Door de campagne is de top of mind naamsbekendheid onder de leeftijdsgroep 30-60 jaar gegroeid van 0,3% naar 1%.
- Op de landelijke imago-rangorde van de Charibarometer steeg de Zonnebloem van plaats 11 naar plaats 9. Hiermee heeft de Zonnebloem weer een plek veroverd in de top 10.

Wat ging er niet goed?

- De campagne 'Zonder elkaar is iedereen alleen' heeft het imago van de Zonnebloem onder de jongere doelgroep 30-60 onvoldoende verbeterd. Ondanks dat in de campagne beelden zijn verwerkt die de diversiteit van de Zonnebloem laten zien, staat de Zonnebloem nog altijd bekend als een organisatie die werk doet voor ouderen. 48% van de 30-60 jarigen geeft dit aan. 37% van hen heeft daarnaast de associatie '(lichamelijk) gehandicapten'. En 27% noemt ook 'jonge gehandicapten'. Hoewel ouderen wel het meest genoemd worden, zijn de twee daarop volgende associaties in lijn met de doelgroep waarvoor de Zonnebloem zich inzet.
- In de top-of-mind van spontane bekendheid daalde de Zonnebloem van de 12e naar de 15e plaats.
- De Zonnebloem daalde van de 16e naar de 19e plek op de ranglijst van bekendheid van de meest bekende fondsenwervende instellingen. De Zonnebloem handhaafde de 9e plek op de ranglijst van waardering en de 7e plek op de ranglijst van betrouwbaarheid.

Bekendheid en waardering

5.2 Het publiek in 2012: differentiatie

Doelstellingen

- Het 'raken' en bewegen tot (inter)actie van specifieke doelgroepen door thematische campagnes (die in het verlengde liggen van de massamediale campagne) gericht op de doelgroepen:
 - 40-65 jarigen;
 - bedrijven;
 - jongeren;
 - verpleegkundigen.
- In externe communicatie het eenzijdige beeld van de Zonnebloem wegnemen door de diversiteit van de Zonnebloem tot uiting brengen.

Wat ging er goed?

- De doelgroepgerichte, thematische campagnes leverden positieve resultaten op.
 - In de regio 'De Liemers' werd een campagne opgezet om vrijwilligers te werven in de leeftijd 40-65 die vervolgens op basis van gezamenlijke interesse gekoppeld zijn aan gasten van dezelfde leeftijdscategorie. Naar aanleiding van deze campagne meldden zich 73 vrijwilligers aan.
 - De campagne gericht op het bedrijfsleven had als doelstelling meer bekendheid te genereren voor 'Vrijwilliger voor één dag' en zo meer bedrijven aan de Zonnebloem te binden.
 - De campagne gericht op jongeren werd georganiseerd rond een speciale game. Hiermee werden jongeren bewust gemaakt van de impact van een fysieke beperking en de belemmeringen die deze met zich mee kan brengen bij bijvoorbeeld een festival bezoek.
 - De campagne gericht op verpleegkundigen bestond uit een stopper- en voor het eerst ook social media campagne. Daarnaast werd een speciale pagina op de website ingericht waarbij filmpjes alle aspecten van de 'zorgvrijwilligers' lieten zien.
- In de diverse externe communicatiekanalen werden meer impactvolle verhalen, beeld- en filmmateriaal ingezet die de diversiteit van de Zonnebloem lieten zien.

Kijk voor het overzicht van de communicatiemiddelenmix 2012 op pagina 44

5.3 Het publiek in 2012: kwaliteitsverbetering

Doelstellingen

- Verder ontwikkelen digitale communicatie in de vorm van een nieuwe corporate site, e-mail nieuwsbrieven en inzet social media.
- Opfrissen van de huisstijl.

Wat ging er goed?

- De digitale communicatie is verder ontwikkeld.
 - In maart 2012 ging de nieuwe corporate website live. Op deze website is veel ruimte voor het weergeven van echte verhalen, beelden en filmmateriaal van zowel gasten, vrijwilligers, donateurs als bedrijven.
 - De e-mail nieuwsbrieven zijn verder geoptimaliseerd.
 - Er is een strategie ontwikkeld op het gebied van social media. Dit heeft ertoe geleid dat de Zonnebloem social media op meer doordachte wijze is gaan inzetten en dat social media een onderdeel is geworden van de totale communicatiemiddelenmix.
- De huisstijl van de Zonnebloem is verfrist.
 - De uitstraling is hiermee eigentijds geworden.
 - De uitgangspunten en richtlijnen van de huisstijl zijn vastgelegd in een huisstijlhandboek dat zowel door het Nationaal Bureau als Zonnebloemafdelingen gebruikt kan worden.

5.4 Plannen 2013

- Ontwikkeling nieuwe merkstrategie.
- Huidige massamediale campagne 'Zonder elkaar is iedereen alleen' voortzetten, onderzoeken en evalueren.
- Doorontwikkeling van de huisstijl.
- Opstarten ontwikkeling nieuwe massamediale campagne voor 2014.
- Handhaven top 10 positie landelijke imago-rangorde.
 - Stijging top-of-mind spontane bekendheid.
 - Stijging bekendheid, waardering en betrouwbaarheid ranglijst meest bekende fondsenwervende instellingen.

6. Met beleid

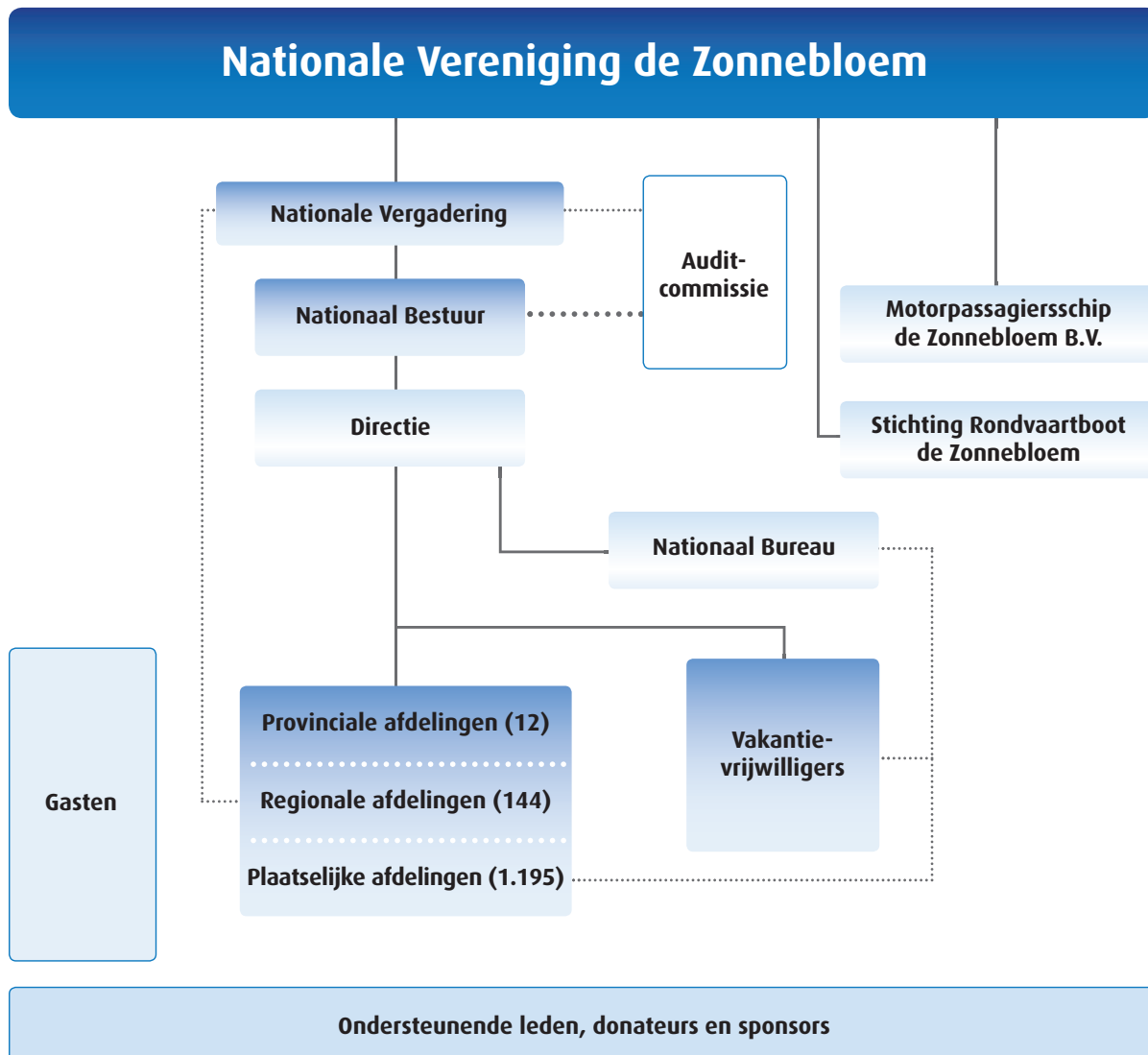
Om zo veel mogelijk gasten, vrijwilligers, donateurs, bedrijven en fondsen met ons mee te kunnen laten doen, is een goede organisatie een voorwaarde. Als op en top vrijwilligersorganisatie wordt de Zonnebloem van onder tot boven door vrijwilligers bestuurd in een democratische structuur die recht doet aan de lokale worteling en menselijke maat van de vereniging. De Zonnebloem heeft aandacht voor goed bestuur en toezicht, een efficiënte en effectieve besteding van de middelen aan de doelstelling (vastgelegd in een meerjarenplan en jaarplannen) en een zorgvuldige omgang met belanghebbenden. Daarbij streven we naar openheid en transparantie.

**Met elkaar
voor elkaar**

6.1 Organisatie

De Zonnebloem is een op en top vrijwilligersorganisatie die door vrijwilligers wordt bestuurd. Dat geldt niet alleen voor de plaatselijke, regionale en provinciale afdelingen, waar het Zonnebloemwerk gebeurt. Ook het hoogste toezichthoudende en besluitvormende orgaan, de Nationale Vergadering, en het door haar benoemde Nationaal Bestuur bestaan uit vrijwilligers. Het bestuur wordt bij de voorbereidingen en implementatie van beleid ondersteund door een betaalde directie en een Nationaal Bureau met betaalde krachten.

Plaatselijke, regionale en provinciale afdelingen

De 41.450 vrijwilligers vormen de basis van de Zonnebloem. Daarvan zijn er 7.875 als vakantievrijwilliger werkzaam. De overige vrijwilligers zijn georganiseerd in 1.195 plaatselijke afdelingen, die op hun beurt verenigd zijn in 144 regionale afdelingen en tot slot worden overkoepeld door 12 provinciale afdelingen. Elke afdeling heeft een bestuur en vaardigt kandidaten af naar het hoger gelegen verenigingsorgaan:

- Plaatselijke afdelingen naar regionale afdelingen.
- Regionale afdelingen naar provinciale afdelingen.
- Provinciale afdelingen (drie per provincie) naar de Nationale Vergadering.

De ondersteunende leden, donateurs en fysiek beperkte deelnemers maken geen deel uit van de verenigingsstructuur.

Andere entiteiten

Behalve de Nationale Vereniging heeft de Zonnebloem nog twee entiteiten:

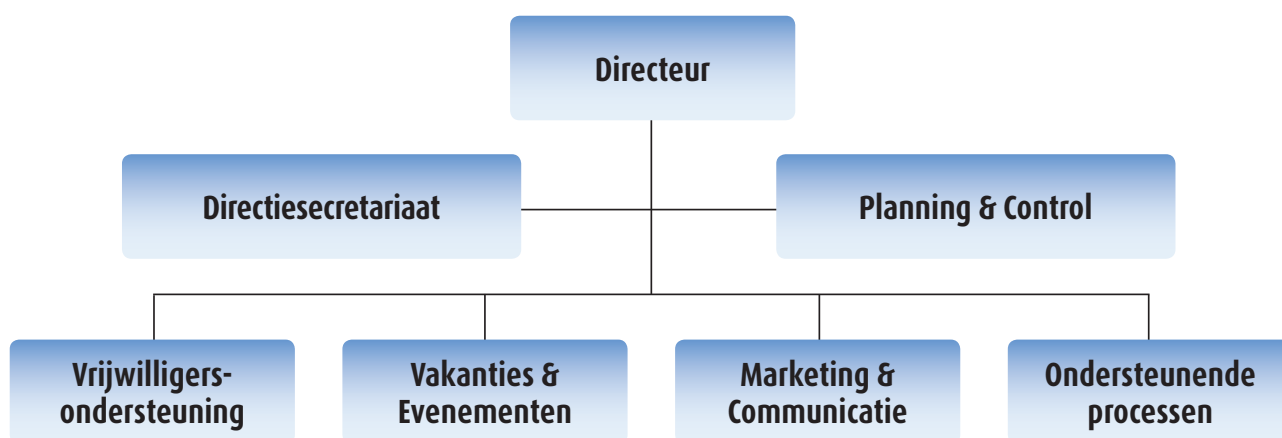
- Motorpassagiersschip de Zonnebloem B.V., die het vakantieschip van de Zonnebloem exploiteert. De vereniging is de enige aandeelhouder. Op het vakantieschip van de Zonnebloem zijn 12 bemanningsleden werkzaam (11 voltijdbanen).
- Stichting Rondvaartboot de Zonnebloem, die de Amsterdamse grachtencruiser van de Zonnebloem exploiteert. De vereniging vormt het bestuur van de stichting. Er is geen personeel in dienst van de Stichting Rondvaartboot.

De jaarverslagen (en jaarrekeningen) van deze entiteiten, die statutair in Breda zijn gevestigd, zijn via het Nationaal Bureau op te vragen.

Ondersteuning Nationaal Bureau

De afdelingen en vrijwilligers van de Zonnebloem krijgen ondersteuning van een betaalde organisatie: het Nationaal Bureau in Breda.

Organigram Nationaal Bureau

Nationaal Bureau in 2012

Eind 2012 waren er bij het Nationaal Bureau 110 medewerkers in dienst (85,13 voltijdbanen).

- Het Dienstencentrum is het 'loket' voor gasten, vrijwilligers, donateurs en anderen. De service van het Dienstencentrum is uitgebreid en geprofessionaliseerd door de ingebruikname van een contact- en kennismanagementsysteem. Het Dienstencentrum verwerkte in 2012 circa 130.000 (aan)vragen per telefoon en e-mail.
- Er is onder vrijwilligers gemeten of er behoefte is aan verruiming van de openingstijden van het Dienstencentrum. Op basis hiervan lijkt er geen behoefte aan uitbreiding te zijn. Omdat er toch signalen van donateurs en vrijwilligers zijn die ruimere openingstijden wensen, wordt in 2013 nader bekeken wat de behoeften zijn.
- Bij de afdeling Vakanties & Evenementen zijn de processen opnieuw ingericht. Doel hiervan is kwaliteitsverbetering. Door het opzetten van een klantenteam werd de service geoptimaliseerd en de komst van het programmateam zorgde voor verdere professionalisering ten aanzien van het ontwikkelen, inkopen en organiseren van nieuwe dagactiviteiten en vakanties.
- De afdelingen Marketing & Fondsenwerving en Communicatie zijn samengevoegd tot de afdeling Marketing & Communicatie. De nieuwe afdeling is op basis van klantgroepen ingedeeld. Hierdoor kan een klantgeïntereerde focus ontstaan waarbij inleving in de diverse klantgroepen van de Zonnebloem wordt bewerkstelligd.

6.2 Bestuur en toezicht houden

Persoonlijke aandacht, hét handelsmerk van de Zonnebloem, speelt ook een sleutelrol in de wijze waarop de vereniging is gestructureerd en wordt bestuurd. De fijnmazige, getrapte structuur maakt in alle lagen dialoog en werkelijk contact mogelijk. Mensen kennen elkaar en dat zorgt voor binding en sociale controle. Bovendien is het erg belangrijk om draagvlak te creëren, want het zijn per slot van rekening de vrijwilligers zelf die het beleid uitvoeren. Soms levert dat ook een spanningsveld op, want er zijn regels waaraan de Zonnebloem zich moet houden die niet altijd samen gaan met de belevingswereld van de vrijwilligers. Dat maakt de dialoog in de verschillende lagen nog belangrijker, zodat bestuurders het hoe en waarom van beleid uit kunnen leggen en door kunnen communiceren naar de afdelingen.

Het Nationaal Bestuur stelt de koers en de hoofdlijnen van het beleid vast en legt deze ter goedkeuring voor aan de ledenraad, de Nationale Vergadering. De directie bereidt dat beleid voor, voert het uit en geeft dagelijkse leiding aan de organisatie.

Nationale Vergadering (ledenraad)

In elke provincie kiezen leden drie afgevaardigden. De 36 afgevaardigden vormen de Nationale Vergadering. Die zorgt ervoor dat de stem van leden meegenomen wordt in de koers van de vereniging. Het hoogste besluitvormende orgaan houdt toezicht op het werk van de vereniging. Ze besluit over de hoofdlijnen van het beleid, keurt onder meer jaarrekening, jaarverslag, jaarplan en begroting goed en benoemt de leden van het Nationaal Bestuur.

Nationale Vergadering in 2012

Volgens planning is de Nationale Vergadering in 2012 vier keer bijeen gekomen. Behalve de hierboven genoemde onderwerpen uit de reguliere cyclus, is veel aandacht besteed aan de opvolging van het huidige Meerjarenbeleidsplan per 1 januari 2014 en met name aan een manier waarop alle vrijwilligers hun mening kunnen geven over het functioneren van de vereniging.

De Nationale Vergadering verleende decharge over het gevoerde beleid.

Kijk voor de samenstelling van de Nationale Vergadering in 2012 in bijlage 8.2.

Nationaal Bestuur

Het Nationaal Bestuur bestuurt de vereniging. De bestuursleden zijn vrijwilligers en ontvangen dus geen salaris en/of vergoeding. Het Nationaal Bestuur heeft het gros van haar bestuurlijke taken overgedragen aan een betaalde directie. Het bestuur bestuurt op hoofdlijnen en houdt toezicht op de directie. Het Nationaal Bestuur legt verantwoording af aan de Nationale Vergadering.

De verantwoording van het Nationaal Bestuur aan de Nationale Vergadering en het toezicht van het Nationaal Bestuur op de directie richten zich op de vragen:

- Zijn de activiteiten van de vereniging gericht op het realiseren van de doelstelling?
- Worden de beschikbare middelen efficiënt en effectief besteed?
- Zijn de methoden om de middelen voor de doelstelling bij elkaar te krijgen efficiënt, effectief en fatsoenlijk?
- Wordt zorgvuldig omgegaan met vrijwilligers die hun diensten aanbieden?
- Functioneert de vereniging professioneel en wordt ze adequaat beheerst?

De verantwoording aan de Nationale Vergadering vindt halverwege het boekjaar plaats via een halfjaarrapportage en aan het einde van het jaar via de jaarrekening. Halverwege het jaar wordt ook aandacht besteed aan de contouren van de plannen voor het volgende jaar, die daarna verder worden uitgewerkt in een jaarplan en begroting. In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de financiële realisatie in het voorafgaande jaar. Voor zowel de inrichting van de begroting als voor de jaarrekening worden de richtlijnen van Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Instellingen gevolgd.

Nationaal Bestuur in 2012

Het Nationaal Bestuur vergaderde in 2012 acht keer waaronder een beleidsweekend waarin met name over de toekomst van de Zonnebloem werd gefilosofeerd en gediscussieerd. In de formele vergadercyclus werden de jaarrekening en het jaarverslag van 2011, de halfjaarrapportage 2012 en het jaarplan en de (meerjaren)begroting 2013 besproken. Daarnaast kwamen de hoofdaccenten van het jaarplan 2012 aan de orde.

Kijk voor de samenstelling van het Nationaal Bestuur in 2012 in bijlage 8.3.

Directie

De directie ondersteunt het Nationaal Bestuur én de Nationale Vergadering bij het voorbereiden en uitvoeren van beleid. Ze geeft daartoe leiding aan de betaalde krachten van het Nationaal Bureau en aan de vrijwilligersorganisatie. Ze legt per kwartaal verantwoording af aan het Nationaal Bestuur en zorgt dat het bestuur goed geïnformeerd blijft over de gang van zaken.

Voor specifieke onderdelen laten het Nationaal Bestuur en/of de directie zich adviseren door, eveneens uit vrijwilligers bestaande, commissies:

- De Auditcommissie, die het Nationaal Bestuur en de Nationale Vergadering bij staat in de uitoefening van het financiële toezicht.
- De Commissie Solidariteitsfonds, die het Nationaal Bestuur adviseert over ingediende aanvragen voor het Solidariteitsfonds.
- De Vakantie Advies Commissie (VAC), die het Nationaal Bestuur via de directie adviseert over vakantiezaken.

Directie in 2012

Per 1 januari 2012 werd Noud van Rooij benoemd tot directeur van Nationale Vereniging de Zonnebloem. De directeur heeft in de eerste maanden de vereniging beter leren kennen door het bijwonen van de provinciale vergaderingen, het bezoeken aan accommodaties en Ms de Zonnebloem, en het bijwonen van verscheidene dagactiviteiten, zoals de theatertournee.

Ter voorbereiding op het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2014-2018 was onderzoek en visievorming nodig. Op verschillende fronten binnen het Nationaal Bureau werden beleidsvisies ontwikkeld op basis van onderzoek binnen en buiten de vereniging.

Kijk voor de samenstelling van de directie in 2012 in bijlage 8.4

Evaluatie Nationaal Bestuur en directie

Het Nationaal Bestuur heeft zichzelf onder andere op de volgende punten geëvalueerd:

- Zijn de doelstellingen in 2012 behaald?
- Wat is de stand van zaken van het Meerjarenbeleidsplan 2009-2013?
- Was het toezicht op de directie adequaat?
- Is de Nationale Vergadering (ledenraad) voldoende geïnformeerd en is op juiste wijze verantwoording afgelegd over haar toezichthoudende rol?
- Hoe is omgegaan met adviezen van de verschillende commissies?
- Waren de verschillende deskundigheden die nodig zijn voor een goed bestuur in voldoende mate aanwezig?

In augustus 2012 heeft het Nationaal Bestuur het eigen functioneren geëvalueerd en geconstateerd dat de onderlinge samenwerking goed is. Verder zijn de aandachtsvelden verdeeld en de verwachtingen tussen bestuur en directie uitgesproken en geëvalueerd voor zover mogelijk na een samenwerking van ruim een half jaar.

Accountant

Na een offertetraject heeft het Nationaal Bestuur in 1999 de huidige accountant opdracht verleend om de Zonnebloem te controleren. Deze opdracht is doorlopend en wordt jaarlijks door het Nationaal Bestuur geëvalueerd.

Kijk voor de controleverklaring van de accountant in paragraaf 7.4

6.3 Verantwoordingsverklaring

De Code Goed Bestuur voor Goede Doelen (Code Wijffels) is vervlochten met het CBF-Keur: de principes voor goed bestuur zijn opgenomen in het toetsingskader van het CBF-Keur.

Het bestuur onderschrijft de principes van goed bestuur en legt op basis van de toetsingssystematiek van het nieuwe CBF-Keur verantwoording af over drie principes:

- Besturen en toezicht houden.
- Besteding van de middelen (interne beheersing).
- Omgang met belanghebbenden.

Daaruit blijkt dat de Zonnebloem anno 2012 voldoet aan de principes van de Code voor Goed Bestuur.

6.4 Omgang met belanghebbenden

Een belangrijk onderdeel van goed bestuur is het informeren van belanghebbenden en het afleggen van verantwoording aan hen. Belanghebbenden zijn: fysiek beperkte gasten/deelnemers, vrijwilligers, donateurs, personeel, subsidieverstrekken, sponsors, loterijen, maatschappelijke fondsen en samenwerkingspartners. Zij hebben belang bij het functioneren van de Zonnebloem en/of zijn belangrijk om haar publieke en maatschappelijke rol te kunnen vervullen. Het Nationaal Bestuur informeert ze daarom op een relevante, eenduidige en toegankelijke manier over het functioneren van de vereniging in het algemeen, het besturen daarvan en het toezicht houden daarop. Ook worden de belanghebbenden geïnformeerd over hoe en waar zij met hun ideeën, opmerkingen, wensen en klachten terecht kunnen. In een belanghebbendenreglement is vastgelegd hoe we met die inbreng en klachten omgaan.

Het indienen van ideeën, opmerkingen en klachten functioneerde nog niet naar volle tevredenheid. Om dit te optimaliseren is in de loop van 2012 is een module ontwikkeld dat gekoppeld kon worden aan het bestaande databasesysteem en waarin reacties van belanghebbenden kunnen worden verwerkt, gearchiveerd en gemonitord.

Kijk voor het belanghebbendenreglement in bijlage 8.5

Communicatiemiddelenmix 2012

Doelstellingen 2012

- Ontwikkelen structurele communicatie met vakantievrijwilligers.
- Opzetten beleid voor social media.
- Implementeren nieuwe corporate site (www.zonnebloem.nl).
- Implementeren en doorontwikkeling Mijn Zonnebloem voor vrijwilligers.
- Ontwikkelen en implementeren Mijn Zonnebloem voor donateurs.
- Verjongen en verfrissen huisstijl.

Resultaten 2012

- Het ontwikkelen van structurele communicatie met vakantievrijwilligers is door de oprichting van de afdeling Marketing & Communicatie verschoven naar 2013. In 2012 werd duidelijk dat het eerst nodig was om de communicatiebehoeften van de verschillende groepen vrijwilligers, inclusief vakantievrijwilligers, te onderzoeken en daarna te vertalen in communicatie op maat.
- Er is een social media strategie ontwikkeld. Social media zijn onderdeel geworden van de reguliere communicatiemiddelenmix.
- In maart 2012 is de nieuwe corporate website live gegaan.
- Mijn Zonnebloem voor vrijwilligers is binnen de vereniging geïntroduceerd en verder doorontwikkeld.
- Door verandering van inzichten, prioritering en de oprichting van de afdeling Marketing & Communicatie is Mijn Zonnebloem voor donateurs in 2012 niet ontwikkeld. In 2013 zal nader onderzocht worden of dit digitale platform voor donateurs aansluit bij de wensen en behoeften van deze doelgroep en zal besloten worden of dit platform daadwerkelijk ontwikkeld wordt.
- De huisstijl is gerevitaliseerd waarmee deze een eigentijdse en jongere uitstraling heeft gekregen.

Communicatiemiddelenmix 2012

	Frequentie	Oplage/ bereik	Gasten	Bestuurs- vrijwilligers	Overige vrijwilligers	Donateurs	Bedrijven en sponsors	Nederlands publiek	Mede- werkers Nationaal Bureau
Tijdschrift Zonnebloem	4 x pj	160.000	•						
De Vrijwilliger	4 x pj	47.500		•	•				
Zonnebloem Nieuws	4 x pj	575.000				•			
Infobrief	8 x pj	6.000		•					
Internetsite	continu	628.830 unieke bezoekers	•	•	•	•	•	•	
Mijn Zonnebloem	continu	17.585 unieke bezoekers		•	•				
Intranetsite	continu	Nvt							•
Social Media Facebook	Continu	1.581	•	•	•	•	•	•	•
Social Media Twitter	Continu	1.045 volgers	•	•	•	•	•	•	•
E-mail nieuwsbrief	3 x pj	18.117					•	•	
Folders	continu	onbekend	•	•	•	•	•	•	
Brochures	continu	onbekend	•	•	•	•	•	•	
Televisie en radio	campagne- matig	onbekend	•	•	•	•		•	
(stopper)- advertenties	campagne- matig	onbekend	•	•	•	•		•	

Plannen 2013

- Herzien van de corporate communicatiestrategie met aandacht voor reputatiemanagement, profilering, issuemanagement en crisisscommunicatie.
- Huidige corporate campagne voortzetten, onderzoeken en evalueren.
- Opstarten ontwikkeling nieuwe corporate campagne voor 2014.
- Doorontwikkelen van de huisstijl.
- Ontwikkelen nieuwe corporate film.
- Inzicht krijgen in de communicatiebehoeften van verschillende groepen vrijwilligers en aan de hand daarvan opzetten en/of optimaliseren van gesegmenteerde communicatie op maat.
- Inzicht krijgen in de huidige en potentiële gasten naar aanleiding van desk- en fieldresearch waarbij onder andere inzicht wordt verkregen in de communicatiebehoeften.
- Optimalisatie van de communicatiemiddelenmix voor gasten.
- Ontwikkelen van een campagne met als doel werving van vakantiegasten.
- Doorontwikkeling van online kanalen als Mijn Zonnebloem, zonnebloem.nl, social media en e-mailmarketing/communicatie.

Uitgangspunten mediabeleid

Profilering

De Zonnebloem wil zich profileren op de thema's:

- Deelnemen met een fysieke beperking.
- Sociale samenhang en daaraan gekoppeld eenzaamheid.
- Vrijwilligerswerk.

De media worden regelmatig met onderwerpen op een van deze drie gebieden benaderd en er wordt pro-actief gereageerd als deze onderwerpen in het nieuws zijn/komen.

Issues

Daarnaast zijn er onderwerpen op maatschappelijk, politiek-bestuurlijk of wettelijk gebied die onze reputatie/ons imago of ons functioneren kunnen beïnvloeden. Deze issues zijn in kaart gebracht en worden via allerlei (media)kanalen gevolgd.

Belangrijke issues zijn:

- Transparantie over besteding opbrengsten.
- Beleggingsbeleid voor goede doelen.
- Directiesalarissen bij goed doelen.
- Gedragscode voor fondsenwerving.
- Overheadkosten goede doelen.
- Bezuinigingen in de zorg.
- Sociale integratie van de doelgroep.
- Vergoedingen voor vrijwilligers.
- Gedragscode voor vrijwilligers.

Woordvoering

De directeur is het boegbeeld en doet de woordvoering in de landelijke media. Bij kleine en/of meer regionaal gebonden onderwerpen en afwezigheid van de directeur is de plaatsvervangend directeur, het hoofd Marketing & Communicatie woordvoerder.

Offline/online en social media

De wereld, de communicatiewereld voorop, verandert. Voor een zo effectief mogelijk mediabeleid is het noodzakelijk die ontwikkelingen op de voet te blijven volgen. Afhankelijk van de wijze waarop onze (potentiële) doelgroepen en het Nederlands publiek benaderd willen worden, proberen we een efficiënte mix van offline, online en social media in te zetten.

Klachtenafhandeling

Klachten die een schriftelijk afgehandeld worden, worden in relatiebeheersysteem Navision ingevoerd. Dat geldt ook voor ideeën en wensen. Klachten die mondeling kunnen worden afgehandeld, worden niet geregistreerd (wel geturfd). Elk kwartaal worden de rapportages daarvan besproken in het Managementteam. Eventuele patronen worden aan de orde gesteld, waarna noodzakelijke verbeteringen worden doorgevoerd.

In 2012 werden 176 klachten geregistreerd. Het gros daarvan was van vrijwilligers en een kleinere groep van gasten. Vrijwilligers klaagden onder andere over de ondersteuning door het Nationaal Bureau en de opvang als nieuwe vrijwilliger bij een afdeling. Gasten klaagden over het niet mee kunnen met een vaarvakantie en over de wens om bezocht te worden waaraan geen gehoor is gegeven.

De registratie van klachten verloopt nog niet optimaal, vooral ook omdat het nog teveel als tijdrovend wordt gezien. Gezocht wordt naar een systeem waarmee klachten sneller en eenvoudiger kunnen worden geregistreerd. Voor klachten van vakantievrijwilligers werd al een nieuw managementsysteem ontwikkeld en ingevoerd.

6.5 Duurzaamheid

De Zonnebloem vindt het belangrijk om een milieuvriendelijke en duurzame bedrijfsvoering te hebben. Dat geldt zowel voor het Nationaal Bureau in Breda en vakantieschip Ms de Zonnebloem als voor de vrijwilligersafdelingen in het land.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De Zonnebloem denkt goed na over de effecten die haar (bedrijfs)activiteiten hebben op mens en milieu. Hierbij is de wens een goede balans bereiken tussen de drie dimensies 'people', 'planet' en 'profit', door keuzes te maken die bij onze organisatie passen én tegelijkertijd winst opleveren. Winst is meer dan wat onderaan de streep overblijft. Winst gaat ook om vertrouwen, transparantie, betrokkenheid, binding, kwaliteit en het aanspreken van een steeds groter wordende groep klanten en organisaties die om duurzame producten of diensten vragen. Daarom houdt de Zonnebloem bijvoorbeeld bij de inkoop van drukwerk, stroom, kantoormaterialen, (aangepast) vervoer, vakanties en dagactiviteiten, et cetera rekening met sociale en milieu-aspecten.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is een continu proces en heeft geen eindbestemming. Doelen veranderen in de tijd en de Zonnebloem zoekt doorlopend naar haalbare stappen om MVO vorm te geven.

MVO in 2012

Wat heeft de Zonnebloem in 2012 zoal op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen gedaan?

- Er is duurzaam omgegaan met energie zowel bij Nationaal Bureau als op het schip.
- 940 scholieren en studenten hebben een stage gevolgd bij de Zonnebloem.
- Evenals voorgaande jaren is samengewerkt met Mytyschool De Schalm uit Breda. Enkele leerlingen met een beperking hebben stage gelopen bij het Nationaal Bureau. Daarnaast werden inpakwerkzaamheden door leerlingen van De Schalm verricht ter invulling van praktijklessen.

Goed werkgeverschap

Als werkgever besteedt de Zonnebloem aandacht aan een duurzame relatie met haar medewerkers. In 2012 kwam dit als volgt tot uitdrukking:

- Floriade: medewerkers zijn uitgenodigd om de Floriade te bezoeken op dagen dat er ook Zonnebloemgasten en -vrijwilligers aanwezig waren. Hierdoor werden zij in staat gesteld in persoonlijk contact te komen met gasten en vrijwilligers.
- Evaluatie van de dienstverlening van de Arbodienst heeft geleid tot een nieuwe Arboarts en tot heroriëntatie op andere Arbodiensten. Deze heroriëntatie wordt in 2013 uitgevoerd.
- Samenwerking met de Ondernemingsraad: in 2012 zijn de nieuwe arbeidsvoorwaarden vastgesteld.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Ook in het beleggingsbeleid laat de Zonnebloem haar maatschappelijke verantwoordelijkheid zien. Gekozen is voor een duurzaam beleggingsproces, waarin naast financiële data, ook niet-financiële (duurzame) data worden meegewogen. Dit duurzame beleggingsproces wordt uitbesteed aan Van Lanschot Private Office. Voor de inrichting ervan zijn de bepalingen van de UN Global Compact en UN Principles for Responsible Investment (PRI) gevolgd.

6.6 Samenwerking

Omdat de Zonnebloem middenin de samenleving wil staan, stimuleren we de samenwerking met andere maatschappelijke organisaties en bedrijven. Samenwerking op zowel plaatselijk, regionaal, provinciaal als nationaal niveau.

De Zonnebloem is lid van

- Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI)
- Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV)
- Nederlandse Branchevereniging Aangepaste Vakanties (NBAV)
- Algemeen Nederlands Verbond van Reisondernemingen (ANVR)

De Zonnebloem werkt samen in/met

- Coalitie Erbij, om eenzaamheid onder de aandacht te brengen, te voorkomen en te verminderen.
- KRAS.NL, om mensen die vanwege een te geringe zorgbehoefte niet in aanmerking komen voor een Zonnebloemvakantie door te verwijzen naar de reizen met extra verzorging van KRAS.NL.
- Stichting Samenwerkende Non-profit Loterijen (SNL), voor het gezamenlijk exploiteren van een meerjarige loterijvergunning.
- De Vriendenloterij, om opbrengsten te genereren door zoveel mogelijk deelnemers te werven die geormerkt voor de Zonnebloem meespelen.

Analyse samenwerking in 2012

De Zonnebloem vindt samenwerking met organisaties die dezelfde doelen nastreven heel belangrijk. Samen kunnen we immers meer dan alleen.

- Zo proberen we met onze partners in de Coalitie Erbij eenzaamheid in Nederland te bestrijden. In 2012 zijn de resultaten bekend gemaakt van een onderzoek naar de effectiviteit van eenzaamheidsinterventies door de Vrije Universiteit Amsterdam in opdracht van de Coalitie Erbij. De uiteindelijke steekproef was echter helaas te klein om algemeen geldende resultaten op te baseren.
- Er namen 950 mensen deel aan de reizen met extra verzorging van KRAS.NL.
- De samenwerking met andere non-profit loterijen in SNL leverde een semipermanente vergunning voor vijf jaar op, verlenging van de verkoopperiode en voordelen op het gebied van gezamenlijke inkoop van materiaal.
- In 2012 werd in de Vriendenloterij met 5.822 geormerkte loten voor de Zonnebloem meegespeeld, ruim 400 meer dan het jaar ervoor.

7. Met cijfers

Hoeveel geld heeft de Zonnebloem in 2012 uitgegeven en waaraan precies?
En welke inkomsten kwamen er binnen? Alles over het financiële reilen en zeilen van de Zonnebloem in 2012.

Met elkaar
voor elkaar

Nationale Vereniging

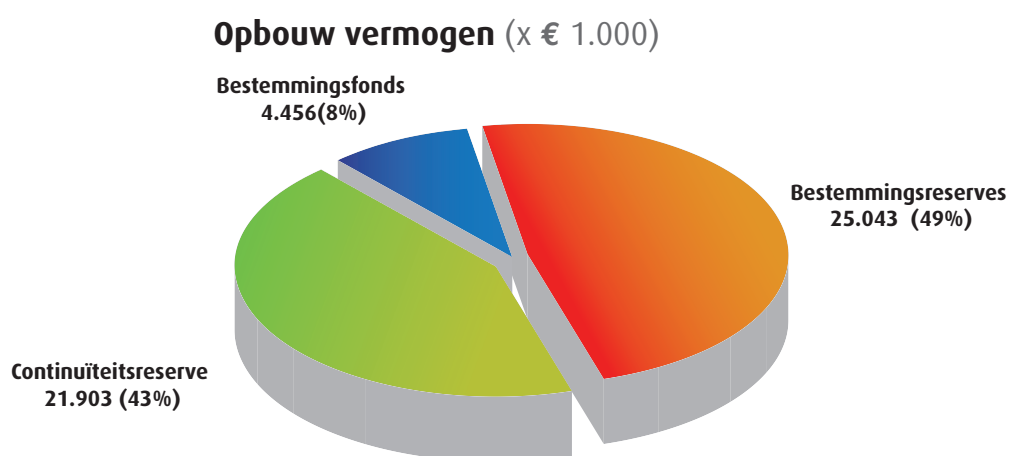
DE ZONNEBLOEM

7.1 Financieel beleid

Financieel beheer is een van de randvoorwaarden voor het beleid van de Zonnebloem. Uitgangspunten voor het financieel beheer zijn transparantie, verantwoording en verantwoordelijkheid en zorg voor continuïteit. Het financieel beleid van de Zonnebloem bestaat uit vermogensbeleid, beleggingsbeleid, prijsbeleid en interne financiering. De kaders hiervoor zijn in het Meerjarenbeleidsplan 2009-2013 beschreven en vastgelegd.

Vermogensbeleid en risicoanalyse

Vermogensvorming en vermogensbeleid door goede doelen is en blijft de laatste jaren onderwerp van publiciteit. Instellingen met een CBF-Keur zijn via het reglement CBF-Keur gehouden aan de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen' van de Vereniging voor Fondsenwervende Instellingen (VFI). Conform deze richtlijn vormt de Zonnebloem alleen reserves met een vooraf bepaalde bestemming. Daarnaast mag ze een continuïteitsreserve hebben van maximaal anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie

Voor het Meerjarenbeleidsplan 2009-2013 is een risicoanalyse uitgevoerd. Met deze analyse is de omvang van de (benodigde) continuïteitsreserve bepaald en het overig vermogen onderbouwd. De risicoanalyse is van boven naar onder (top-down) in de organisatie uitgevoerd en bestond uit:

- Een omgevingsanalyse.
- Een analyse van de marktpositie van de Zonnebloem.
- Een verdieping van de interne analyse voor strategische en operationele risico's met een directe financiële impact.

Samen met een externe adviseur zijn de strategische en operationele risico's in kaart gebracht. De strategische risico's zijn:

- Er is een kloof tussen de groeiende vraag en het voornamelijk door het beschikbare aantal vrijwilligers bepaalde aanbod.
- De huidige groep vrijwilligers wordt vitaler en is langer beschikbaar, maar besteedt minder tijd aan vrijwilligerswerk.
- De concurrentie op de fondsenwervingsmarkt is groot.
- Reputatieschade.

De eerste drie risico's laten zich niet direct vertalen in een financieel risico. De komende tijd is echter wel extra (financiële) inzet nodig om onderzoek te doen naar de werving van vrijwilligers en fondsen en naar onze dienstverlening aan gasten en vrijwilligers. In 2010 is kwantitatief onderzoek uitgevoerd onder tien doelgroepen van de Zonnebloem. De resultaten zijn in 2011 verder uitgewerkt en hebben geresulteerd in een verbeterd aanbod aan gasten en een verbeterde dienstverlening aan vrijwilligers. Deze onderzoeken worden, in de vorm van klantdialogen, voortgezet.

Reputatieschade heeft wel financiële impact. Het kan direct leiden tot inkomstendaling. Dat geldt zowel voor reputatieschade aan het imago van de Zonnebloem, als voor reputatieschade aan het imago van de fondsenwervende sector in zijn geheel. Het risico van claims of aansprakelijkheidsstellingen door onzorgvuldig handelen van vrijwilligers met gasten wordt beperkt door verzekeringen. De mogelijke reputatieschade door onzorgvuldig handelen is wel van invloed op de inkomsten.

De operationele risico's zijn:

- Door de sterke concurrentie op de fondsenwervingsmarkt en de veranderende wet- en regelgeving bestaat het risico dat begrote inkomsten niet worden gehaald.
- De exploitatie van de activiteiten is niet kosten dekkend.

Er is vastgelegd welke maatregelen worden genomen om deze risico's te beheersen of uit te sluiten. Daarnaast is een deel van het vermogen bestemd om deze risico's financieel af te dekken. Het vermogen is dus bedoeld als buffer voor het opvangen van risico's en het garanderen van de continuïteit van de organisatie.

Verantwoord beleggingsbeleid

Tussen de ontvangst van middelen en de daadwerkelijke besteding ervan verstrijkt enige tijd. In de tussenliggende periode wil de Zonnebloem deze middelen zorgvuldig en transparant beheren. Als ze langere tijd ter beschikking staan, worden ze risicomiddele belegd door een vermogensbeheerder met langjarige beleggingservaring. Zo kan een beter rendement worden behaald dan met het passief volgen van een strategische asset-mix mogelijk is. De beleggingshorizon bedraagt langer dan tien jaar, waarbij in totaal niet meer dan 20% in zakelijke waarden (aandelen) mag worden belegd.

De Zonnebloem heeft een maatschappelijke verantwoordelijkheid en die dient ook in het beleggingsbeleid van de vereniging zichtbaar te zijn. In 2010 heeft de Zonnebloem verantwoord beleggen ingevoerd in het totale vermogensbeheer. Dit beheer wordt uitbesteed aan Van Lanschot Private Office.

Gekozen is voor een duurzaam beleggingsproces, waarin naast financiële data, ook niet-financiële (duurzame) data worden meegewogen. De niet financiële data zijn gebaseerd op de bepalingen van de UN Global Compact en UN Principles for Responsible Investment (PRI) Deze algemene externe richtlijnen richten zich niet alleen op thema's als mensenrechten, arbeidsrechten, milieu, corruptie en omkoping, maar ook op nucleaire energie, dierenwelzijn (inclusief bont) en tabak. In aanvulling daarop is ook het thema wapens toegevoegd. De screening op deze thema's wordt uitgevoerd door een onafhankelijke consultant.

De Zonnebloem kiest nadrukkelijk voor een engagementstrategie (dialoog met bedrijven/fondsmanagers) en niet voor de veel gebruikte negatieve of positieve screening. Engagement leidt vaak eerder tot veranderingen in het bedrijfsbeleid dan uitsluiting. In sommige gevallen is de invloed van engagement beperkt en worden bedrijven uitgesloten. In 2012 zijn dertien bedrijven op de uitsluitingslijst geplaatst.

De afspraken over beheer, asset-mix en richtlijnen met betrekking tot de aandelen en vastrentende waarden waarin mag worden belegd, zijn per entiteit vastgelegd in een vermogensbeheerovereenkomst. Periodiek vindt overleg plaats, waarbij de beheerder verantwoording aflegt over het naleven van de afspraken en de performance van de portefeuilles.

Prijsbeleid en interne financiering

De Zonnebloem voert een uniform prijsbeleid. Gasten betalen marktconforme prijzen voor de deelname aan Zonnebloemactiviteiten. En vrijwilligers worden niet financieel belast. Ze betalen zelf geen bijdragen voor deelname aan activiteiten en worden gestimuleerd om gemaakte onkosten te declareren.

De interne financiering beschrijft de regelingen op het gebied van de geldstromen en administratieve processen tussen de afdelingen onderling en tussen de afdelingen en de vereniging nationaal. We hebben het dan over de verdeling van ledengeld, de opbrengsten van de loterij, de kosten en bijdragen voor cursussen, de verzekeringen en dergelijke. Het is van belang dat de hoeveelheid geldstromen tussen alle verenigingsorganen zo klein mogelijk is. Belangrijk is ook dat de regelingen die daarbij horen niet ingewikkelder zijn dan nodig en zoveel mogelijk gestroomlijnd worden.

Auditcommissie

De Auditcommissie staat het Nationaal Bestuur en de Nationale Vergadering bij in de uitoefening van het financiële toezicht. De commissie bestaat uit twee leden van het Nationaal Bestuur, waaronder het bestuurslid met het aandachtsgebied financiën, drie leden van de Nationale Vergadering en twee externe leden. Rol en taak van de commissie zijn opgenomen in een reglement. De Auditcommissie kwam in 2012 vier keer bijeen.

Van solidariteit naar stimulering

Afdelingen die, ondanks veel inspanningen, te weinig inkomsten hebben om voldoende activiteiten te organiseren kunnen in 2012 een beroep doen op het Solidariteitsfonds van de Zonnebloem. Dat geldt ook voor afdelingen die willen groeien door het aanbod verder uit te breiden met vernieuwende activiteiten en/of nieuwe gasten te bereiken, maar daarvoor niet voldoende geld hebben. Het Solidariteitsfonds wordt beheerd door de Commissie Solidariteitsfonds. Om het fonds toegankelijker te maken, is in 2012 de naam van het fonds gewijzigd in Stimuleringsfonds. Het doel van het Stimuleringsfonds zal zijn om: afdelingen met onvoldoende vermogen te stimuleren om (vernieuwende) activiteiten te organiseren voor vrijwilligers en gasten en daarmee groei van de afdeling te realiseren op het gebied van activiteiten, gasten en vrijwilligers. Om het gebruik van het fonds te stimuleren is de aanvraagprocedure sterk vereenvoudigd. Als gevolg van de wijzigingen is de commissie Solidariteitsfonds in 2012 opgeheven en worden de aanvragen behandeld door het Nationaal Bureau. In 2012 zijn twee aanvragen ontvangen maar deze zijn niet gehonoreerd. Hierdoor heeft er in 2012 geen uitkering plaats gevonden.

7.2 Jaarrekening 2012

Vanuit het oogpunt van transparantie presenteert de Zonnebloem een samengevoegde jaarrekening, waarvan alle Zonnebloementiteiten zijn verenigd. Alle entiteiten zijn statutair gevestigd in Breda. De jaarrekening van de Zonnebloem is opgesteld volgens Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging voor Fondsenwervende Instellingen (RJ 650).

De volgende rechtspersonen zijn in de samenvoeging opgenomen:

- Nationale Vereniging de Zonnebloem.
- Motorpassagierschip de Zonnebloem B.V.
- Stichting Rondvaartboot de Zonnebloem.

Saldo van de baten en lasten

Het saldo van baten en lasten was met € 1.520.000 negatief ruim € 361.000 lager dan begroot.

(x € 1.000)		Resultaat 2012	
Nationaal Bureau	- 1.479		
Afdelingen	- 140		
Nationale Vereniging de Zonnebloem			-1.619
Motorpassagierschip de Zonnebloem B.V.			106
Stichting Rondvaartboot de Zonnebloem			-7
Saldo van baten en lasten			- 1.520

Kwalitatieve analyse van het resultaat

(x € 1.000)	Werkelijk 2012	Werkelijk 2011	Verschil
Som van de baten	24.066	23.247	819
Som besteed aan doelstelling	20.384	16.574	3.810
	3.682	6.673	- 2.991
Som van de kosten werving baten	4.137	4.163	- 26
Kosten beheer en administratie	1.065	1.125	- 60
Saldo van baten en lasten	- 1.520	1.385	2.905

Het saldo van baten en lasten is € 2,9 miljoen lager dan in 2011.

De bestedingen zijn ten opzichte van 2011 sterker toegenomen dan de baten.

Baten

De totale baten zijn € 1.713.000 hoger dan begroot en € 819.000 hoger dan in 2011.

Deze stijging wordt veroorzaakt door de baten uit eigen beleggingen.

(x € 1.000)	Werkelijk 2012	Werkelijk 2011	Vershil
Baten uit eigen fondsenwerving	20.299	21.432	- 1.133
Baten uit acties derden	736	760	- 24
Subsidies van overheden	572	616	- 44
Baten uit beleggingen	2.427	390	2.037
Overige baten	32	49	- 17
	24.066	23.247	819

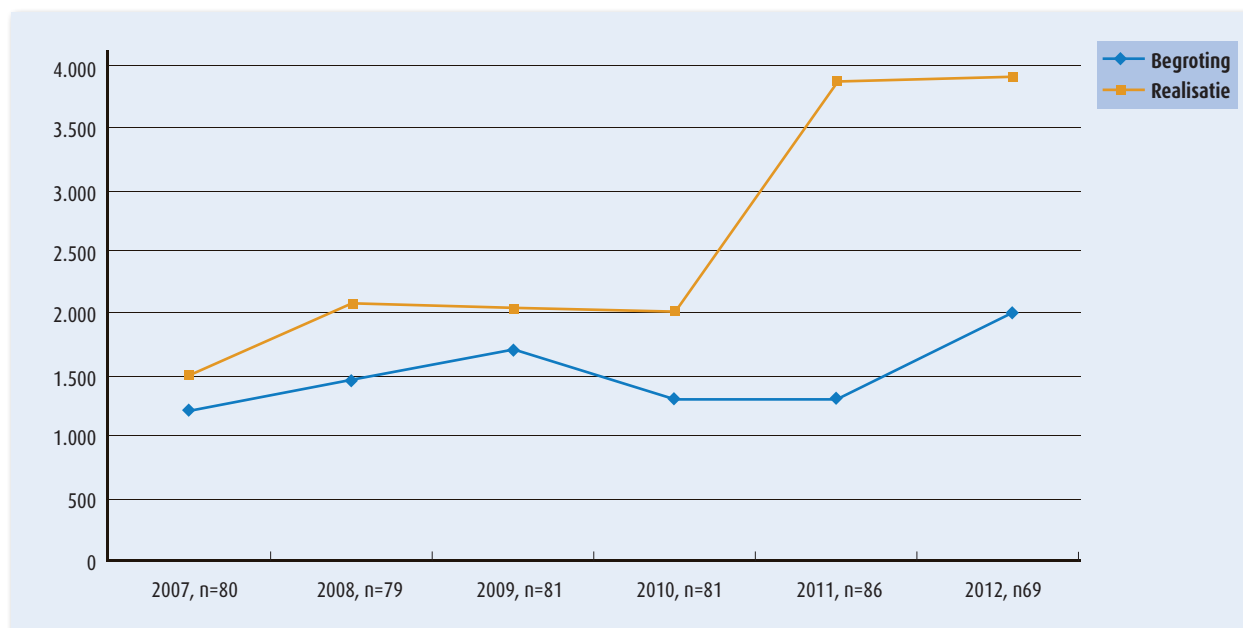
Baten uit eigen fondsenwerving

De totale baten uit eigen fondsenwerving zijn € 895.000 hoger dan begroot en € 1.133.000 lager dan in 2011. De daling van het aantal donateurs zet zich ook in 2012 voort. De baten uit contributie/lidmaatschap is met € 8.783.000 zowel lager als begroot (€ 8.900.000) en lager dan in 2011 (€ 8.896.000).

De giftverzoeken (mailings) waren in 2012 minder succesvol dan in eerdere jaren. Ondanks een stijging van het gemiddelde giftbedrag daalde het aantal giftgevers waardoor de totale baten uit giften € 949.000 lager is dan in 2011.

De omvang van de nalatenschappen is ook in 2012 weer gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. Hoewel de omvang van het aantal nalatenschappen stijgt; daalt het aantal behandelde dossiers ten opzichte van 2011 (-17). De stijging in omvang wordt vooral veroorzaakt door twee omvangrijke nalatenschappen.

(x € 1.000)

Beleggingen

In de begroting is een verwacht rendement opgenomen van 5,35%, inclusief rentebaten en dividenden. Het gerealiseerde rendement bedraagt 8,8%. De bestaande portefeuilles zijn in 2010 omgezet in fondsen die vallen onder het verantwoorde beleggingsbeheer Van Lanschot Private Office. De portefeuilles bevatten voornamelijk staatsobligaties. De koersen hiervan hebben zich in 2012 hersteld ondanks de economische crisis en de financieringsproblematiek van de Zuid-Europese landen.

(x € 1.000)

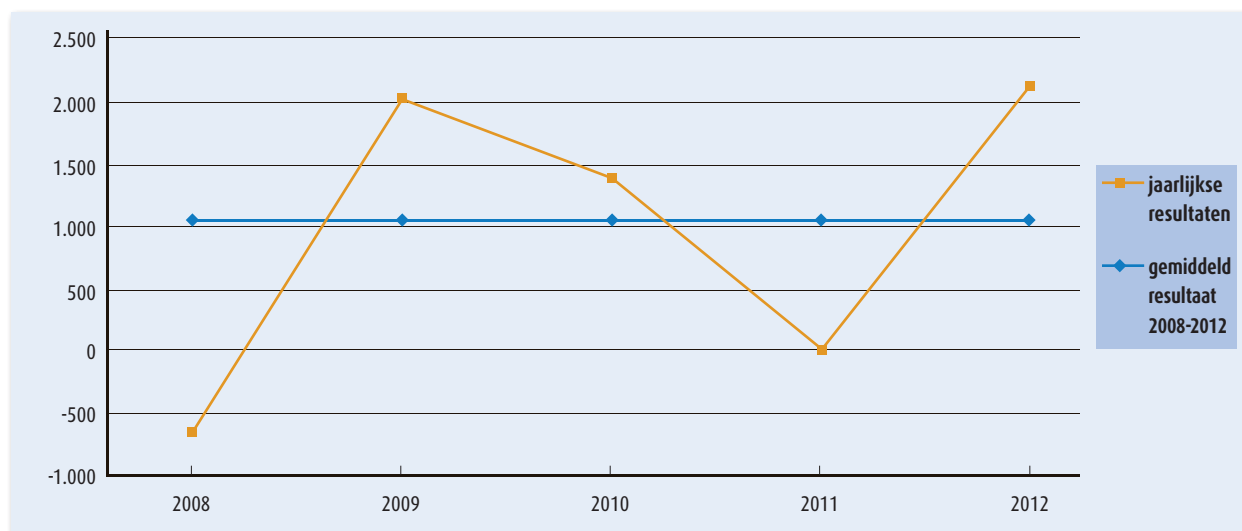

Fig. 2 ontwikkeling van beleggingsresultaten en gemiddeld rendement

Het beleggingsresultaat (baten minus kosten) is € 763.000 hoger dan begroot.

Het gemiddelde rendement over de periode 2008-2012 bedraagt 4,42%.

(x € 1.000)

	2008	2009	2010	2011	2012
Resultaat spaar- en beleggingsvormen					
Beleggingen					
Obligatierente	786	737	641	275	685
Dividend	152	148	113	426	205
Vergoeding huisfondsen	-	-	-	126	118
Gerealiseerd koersresultaat	-167	-423	990	-478	54
Ongerealiseerd koersresultaat	-1.397	1.564	-315	-131	1.180
Bruto beleggingsresultaat	-626	2.026	1.429	218	2.242
Kosten beleggingen	56	57	53	43	58
Netto beleggingsresultaat	-682	1.969	1.376	175	2.184
Rendement beleggingen					
Gemiddeld rendement 2008 - 2012 (in %): 4,42%	-3,24%	9,04%	6,09%	0,24%	8,85%
Gemiddeld rendement 2008 - 2012 (Bedrag): 1.004					
Netto resultaat liquide middelen (spaar- en depositorekeningen)	290	267	188	172	185

Bestedingen

De som van de lasten is € 3.724.000 hoger dan in 2011 en € 2.074.000 hoger dan begroot. De stijging wordt vooral veroorzaakt door de toegenomen bestedingen aan de doelstelling. De kosten werving baten en kosten beheer en administratie dalen ten opzichte van 2011 en de begroting.

Bestedingen aan de doelstelling

De bestedingen aan de doelstelling zijn € 3.810.000 hoger dan in 2011. De bestedingen zijn per doelstelling ook hoger dan begroot (€ 2.696.000). Nadat in 2012 de begroting was vastgesteld, werd wederom een grote nalatenschap ontvangen. Mede hierom is besloten om de bestedingen op diverse onderdelen te verhogen. Zo is er besloten om het aantal deelnemers aan de Floriade te verhogen van 22.000 naar 34.000, om een vervoersregeling aan te bieden aan de afdelingen en het activiteitenaanbod uit te breiden met een eigen Zonnebloem ballonvaart.

(x € 1.000)	Werkelijk 2012	Werkelijk 2011	Vershil
Voorlichting, bewustwording en eigen activiteiten	3.498	2.716	782
Vrijwilligersondersteuning, bezoekwerk en activiteitenbegeleiding	5.408	5.071	337
Vakanties	5.608	5.042	566
Evenementen	5.870	3.745	2.125
	20.384	16.574	3.810

De bestedingen aan voorlichting, bewustwording en eigen activiteiten zijn € 363.000 hoger dan begroot en € 782.000 hoger dan 2011. De stijging wordt vooral veroorzaakt door de ontwikkeling van een nieuwe massamediale campagne en doordat er in 2012 drie in plaats van twee massamediale campagne momenten zijn gehouden.

De bestedingen bij vrijwilligersondersteuning zijn € 192.000 hoger dan begroot. Het aantal cursisten is in 2012 bijna verdubbeld naar 10.664 (5.320 in 2011). De trend van 2011, kortere cursussen en andere locaties, is in 2012 uitgebreid met de koppeling van cursussen en workshops aan vergaderingen. In 2012 is ook Mijn Zonnebloem geïmplementeerd. Om vrijwilligers wegwijs te maken op dit digitale kanaal en vrijwilligers te stimuleren hiervan gebruik te gaan maken, is een workshop ontwikkeld. 69 intern opgeleide vrijwilligers hebben deze gegeven en tijdens 142 workshops zijn 4.014 vrijwilligers opgeleid.

In 2012 heeft de Zonnebloem nog meer ingespeeld op de wensen van gasten en verzorgers om een gedifferentieerd ontspanningsprogramma aan te bieden. Dit is ook zichtbaar in de toegenomen bestedingen bij de vakantieweken waarbij afdelingen, meer dan begroot, gebruik gemaakt hebben van het programma. (+ € 469.000 ten opzichte van de begroting).

De bestedingen aan Evenementen zijn fors hoger dan begroot (+ € 1.672.000). De stijging bij de dagactiviteiten is volledig toe te schrijven aan de Floriade. Bij de begroting is nog rekening gehouden met 20.000 deelnemers, maar uiteindelijk hebben 34.000 deelnemers genoten van deze activiteit die mede mogelijk werd gemaakt door diverse vermogensfondsen. Afdelingen hebben minder besteed aan activiteiten uit het arrangementenaanbod (- € 31.000) dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.

Totaal kosten werving baten

De totale kosten van werving baten zijn € 561.000 lager dan begroot en nagenoeg gelijk aan de realisatie van 2011. Onder invloed van het bel-me-niet register, wordt het steeds moeilijker om mensen telefonisch te benaderen waardoor de kosten van het call-centrum lager zijn dan begroot. Als alternatief voor het telefonisch werven van donateurs en leden werden in 2012 nieuwe wervingsmethodes ingezet. Echter de geplande acties bleken minder succesvol dan verwacht en zijn in enkele gevallen eerder stopgezet. Ook zijn in 2012 minder giftverzoeken gedaan dan waarop in de begroting was gerekend.

Het percentage kosten fondsenwerving (kosten eigen fondsenwerving gedeeld door baten eigen fondsenwerving) bedraagt 19,3%. Het gemiddelde percentage over de afgelopen drie jaar bedraagt 19,0%. Ruim onder de CBF-norm van 25%.

Kosten beheer en administratie

Hieronder vallen alle kosten die de organisatie maakt voor de (interne) beheersing en administratie, die niet toe te rekenen zijn aan de doelstelling of aan de werving van baten. De kosten beheer en administratie zijn lager dan begroot (- € 61.000). Het percentage van 4,2% is 0,6% lager dan begroot en 0,9% lager dan in 2011. Hiermee blijft het percentage (kosten beheer en administratie gedeeld door totale kosten) onder de door de Zonnebloem vastgestelde norm van 8%.

De personeelskosten stijgen met € 296.000 ten opzichte van 2011 als gevolg van de periodieke verhoging en de inhuur van externe adviseurs (ten behoeve van 50 jaar zonnebloem vakanties en tijdelijke vervanging bij ziekte en verlof). Het aantal fte is gestegen van 95,18 naar 95,81. De indirecte kosten zijn licht gestegen ten opzichte van 2011.

Bestedingsratio

De bestedingsratio bestaat uit twee ratio's:

- Bestedingsratio I (totale bestedingen doelstelling in % totale baten)
- Bestedingsratio II (totale bestedingen doelstelling in % totale lasten)

Bestedingsratio I bedraagt 84,7%. Doordat in 2012 meer dan begroot is besteed aan de doelstelling valt de ratio 5,6% hoger uit dan begroot. De ratio komt hiermee boven de door de Zonnebloem vastgestelde minimum norm van 75%.

Doordat de bestedingen aan de doelstelling hoger zijn dan begroot en de bestedingen aan werving baten en beheer en administratie lager zijn dan begroot, is bestedingsratio II met 79,7%, 4,5% hoger dan begroot.

7.2.1 Balans

	2012	2011
ACTIVA (x € 1.000, na bestemming saldo van baten en lasten)		
1 Materiële vaste activa		
Bedrijfsmiddelen	1.904	2.105
Direct in gebruik voor de doelstelling	10.368	10.578
	12.272	12.683
2 Voorraad direct beschikbaar voor de doelstelling	50	35
3 Vorderingen en overlopende activa	4.665	3.813
4 Effecten	23.389	20.202
5 Liquide middelen	12.922	18.210
Totaal	53.298	54.943

	2012	2011
PASSIVA (x € 1.000, na bestemming saldo van baten en lasten)		
6 Reserves en fondsen		
Reserves		
- Bestemmingsreserves	25.043	24.980
- Continuïteitsreserve	21.903	23.370
	46.946	48.350
Fondsen		
- Bestemmingsfondsen	4.456	4.572
Totaal reserves en fondsen	51.402	52.922
7 Voorzieningen	54	111
8 Kortlopende schulden	1.842	1.910
Totaal	53.298	54.943

7.2.2 Staat van baten en lasten

(x € 1.000)

Baten

9. Baten uit eigen fondsenwerving
10. Baten uit acties derden
11. Subsidies van overheden
12. Rentebaten en baten uit beleggingen
13. Overige baten

Som van de baten

Besteed aan doelstelling

14. Voorlichting bewustwording, eigen activiteiten
15. Vrijwilligersondersteuning, bezoekwerk en activiteitenbegeleiding
16. Vakanties
17. Evenementen

Som besteed aan doelstelling

Kosten werving baten

18. Kosten eigen fondsenwerving
19. Kosten acties derden
20. Kosten verkrijgen subsidies van overheden
21. Kosten beleggingen

Som van de kosten werving baten

Kosten beheer en administratie

Kosten beheer en administratie

Som van de lasten

Saldo van baten en lasten

Bestemming saldo

Toevoeging / onttrokken aan:

Reserves

- Bestemmingsreserves
- Continuïteitsreserve

Fondsen

- Bestemmingsfondsen

Saldo van baten en lasten

Kengetallen

Kosten eigen fondsenwerving in % van baten eigen fondsenwerving

Kosten beheer en administratie in % van de totale lasten

Bestedingsratio I (totale bestedingen doelstelling in % van de totale baten)

Bestedingsratio II (totale bestedingen doelstelling in % van de totale lasten)

Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
18.674	20.299	19.404	21.432
700	736	500	760
500	572	695	616
1.578	2.427	1.664	390
87	32	90	49
21.539	24.066	22.353	23.247
3.430	3.498	3.135	2.716
5.206	5.408	5.216	5.071
5.786	5.608	5.139	5.042
4.340	5.870	4.198	3.745
18.762	20.384	17.688	16.574
4.272	3.916	4.511	3.961
137	136	112	133
9	27	24	26
54	58	51	43
4.472	4.137	4.698	4.163
951	1.065	1.126	1.125
24.185	25.586	23.512	21.862
- 2.646	- 1.520	- 1.159	1.385
- 500	- 9	- 158	150
- 1.546	- 1.395	- 584	1.223
- 600	- 116	- 417	12
- 2.646	- 1.520	- 1.159	1.385
22,9%	19,3%	23,2%	18,5%
3,9%	4,2%	4,8%	5,1%
87,1%	84,7%	79,1%	71,3%
77,6%	79,7%	75,2%	75,8%

7.2.3 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die in de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en van het gebruik dat van deze geldmiddelen is gemaakt. De kasstromen hebben zowel betrekking op de posten van de balans als de staat van baten en lasten. Door de samenvoeging en eliminatie van posten in de balans en staat van baten en lasten is er geen direct zichtbare relatie met het kasstroomoverzicht.

(x € 1.000)	2012	2011
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Ontvangsten uit eigen fondsenwerving	19.546	21.860
Ontvangsten uit acties derden	806	760
Ontvangsten uit subsidies van overheden	525	616
Ontvangsten uit overige baten	34	49
Ontvangsten rentebaten en baten beleggingen	1.240	509
Betalingen aan leveranciers en werknemers	-24.637	-20.796
	- 2.486	2.998
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	- 871	-1.030
Desinvesterings in materiële vaste activa	8	-
Investerings in effecten	- 3.238	- 3.645
Desinvesterings in effecten	1.299	5.419
	-2.802	744
Mutatie geldmiddelen	- 5.288	3.742

De kasstroom uit fondsenwervende activiteiten is lager dan in 2011 als gevolg van de lager ontvangsten in 2012.

De kasstroom uit operationele activiteiten is hoger dan in 2011 als gevolg van de hogere bestedingen in 2012. Dit wordt voor een aanzienlijk deel veroorzaakt door de Floriade 2012 en het voornemen om de ontvangen gelden van voorgaande jaren te gaan besteden.

De Zonnebloem heeft in 2012 voor € 870.000 geïnvesteerd. Deze investeringen zijn direct ten laste van de liquide middelen gedaan en hebben voornamelijk betrekking op de ontwikkeling van diverse websites en digitale ondersteuning van vrijwilligers en verdere renovatie van Motorpassagiersschip de Zonnebloem.

De kasstroom uit beleggingsactiviteiten bestaat uit aankopen, verkopen, dividend/rente, kosten en gerealiseerde koersresultaten. De portefeuilles bevatten fondsen. 2012 is een uitstekend beursjaar geweest.

7.2.4 Algemene toelichting jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de voorschriften van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving voor Fondsenwervende Instellingen (RJ650). Deze richtlijn is opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, gepubliceerd door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Grondslagen voor consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van Nationale Vereniging de Zonnebloem opgenomen, samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Nationale Vereniging de Zonnebloem direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Onderlinge transacties, winsten, vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op onderlinge transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

De volgende rechtspersonen zijn in de consolidatie opgenomen:

- Nationale Vereniging de Zonnebloem (100%).
- Motorpassagierschip de Zonnebloem B.V. (100%).
- Stichting Rondvaartboot de Zonnebloem (100%).

Voor de omschrijving van de doelstellingen en de samenstelling van directie, Nationaal Bestuur en Nationale Vergadering verwijzen wij naar het Jaarverslag.

Alle rechtspersonen zijn statutair gevestigd in Breda op de Zorgvlietstraat 491.

Stelselwijzigingen

Er zijn geen stelselwijzigingen in 2012.

Schattingwijzigingen

De grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft de feitelijke geldstromen weer die in de loop van het boekjaar hebben plaatsgevonden. Het is opgesteld volgens de directe methode.

Toelichting kostenverdeling (model C)

Het is belangrijk dat bij de toerekening van de kosten een consistente methodiek wordt gehanteerd. Bij de toerekening van de kosten wordt de VFI-aanbeveling 'Kosten toerekening Beheer en Administratie' gevolgd.

De Zonnebloem rekent de directe kosten direct toe aan de doelstellingen en aan fondsenwerving. De direct toe te rekenen personeelskosten worden op basis van onderbouwde inschattingen direct toegerekend aan de doelstellingen en aan fondsenwerving.

De indirecte kosten worden aan de hand van verdeelsleutels toegerekend aan de doelstellingen, fondsenwerving en beheer en administratie. De indirecte kosten bestaan uit:

- Indirecte personeelskosten.
- Huisvestingskosten.
- Kantoorkosten.
- Afschrijvingen en rente.
- Kosten bestuur en toezicht.

De indirecte kosten worden verdeeld op basis van de volgende verdeelsleutels:

- De indirecte personeelskosten van de Directie en Planning & Control worden voor 100% toegerekend aan beheer en administratie.
- De overige indirecte personeelskosten worden toegerekend aan de betreffende afdeling op basis van het aandeel van deze afdeling in het totaal van de verdeelsleutel (salariskosten). Daarbij zijn de salariskosten van Directie, Planning & Control en Ondersteunende Processen de basis voor het aandeel in de kosten van beheer en administratie.
- De huisvestingskosten worden toegerekend op basis van het aantal m² dat een afdeling in gebruik heeft. Hierbij geldt het aantal m² van Directie, Planning & Control en Ondersteunende Processen als basis voor het aandeel van de kosten van beheer en administratie.
- De kantoorkosten worden toegerekend op basis van het aantal werkplekken dat een afdeling in gebruik heeft. Hierbij geldt het aantal werkplekken van Directie, Planning & Control en Ondersteunende Processen als basis voor het aandeel van de kosten van beheer en administratie.
- De afschrijvingen worden toegerekend aan de doelstelling waarop de activa betrekking hebben. De algemene afschrijvingen worden verdeeld conform de verdeelsleutels van huisvestingskosten en kantoorkosten.
- De kosten van toezicht en bestuur vallen volledig onder de kosten van beheer en administratie.

Kosten beheer en administratie

Doel van kosten beheer en administratie is om inzicht te geven in de kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratie en die dus niet kunnen worden toegerekend aan de doelstelling of werving van baten. Als percentage worden de kosten van beheer en administratie uitgedrukt in een percentage van de totale lasten. De Zonnebloem hanteert een norm van maximaal 8%. Bij het bepalen van de norm is gekeken naar het verleden en is rekening gehouden met de aard van de organisatie.

In 2012 is het percentage beheer en administratie 4,2%. Dit is iets lager dan het begrote percentage van 4,8%.

Kosten eigen fondsenwerving

Het percentage kosten eigen fondsenwerving ontstaat door de kosten van eigen fondsenwerving te delen door de baten uit eigen fondsenwerving. De Zonnebloem hanteert daarbij de CBF-norm van maximaal 25%.

In 2012 bedraagt het percentage 19,3%.

Bestedingsratio's

Deze ratio's geven de verhouding weer tussen de bestedingen aan de doelstelling en de baten en lasten. De Zonnebloem streeft naar een zo hoog mogelijke bestedingsratio, maar met een minimale omvang van 75%. Het minimum percentage is gebaseerd op een analyse van de huidige kostenstructuur en historische cijfers.

In 2012 bedraagt de bestedingsratio I (totale bestedingen doelstelling in % totale baten) 84,7%. Als gevolg van de hogere bestedingen is dit percentage hoger dan de vastgestelde norm en hoger dan het begrote percentage.

Bestedingsratio II (totale bestedingen doelstelling in % totale lasten) bedraagt 79,7%. Dit is 4,7% hoger dan de vastgestelde norm en 4,5% hoger dan het begrote percentage.

7.2.5 Waarderingsgrondslagen en grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

De activa en verplichtingen van de Zonnebloem worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Voor zover niet anders is vermeld, worden baten en lasten toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Bij deze toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. In de balans wordt rekening gehouden met de, aan een periode toe te rekenen bedragen, die in een andere periode zijn of worden ontvangen dan wel betaald. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Nalatenschappen en giften worden verantwoord in het jaar waarin de omvang voldoende betrouwbaar kan worden vastgesteld. De eigen bijdragen van de deelnemers aan activiteiten en vakanties e.d. zijn gesaldeerd met de kosten van deze activiteiten (netto bestedingen in het kader van de doelstelling).

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding zich verschillende oordelen en maakt ze schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Als het voor het geven van inzicht noodzakelijk is, zijn deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve jaarlijkse lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte levensduur. Afschrijving vindt plaats vanaf het moment van ingebruikname. De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

• Casco motorpassagiersschip	3,3%; 7,0%; 10,0%
• Inventaris en meubilair motorpassagiersschip	10,0%; 12,0% ; 20,0%
• Dek- en vloerbedekking, hard- en software motorpassagiersschip	20,0%
• Casco rondvaartboot	5,0%
• Installaties rondvaartboot	10,0%
• Inrichting/inventaris rondvaartboot	25,0%
• Pand	2,5 %
• Kantoorinventaris	10,0%; 20,0%
• Hard- en software	20%; 25,0%
• Websites	25%
• Zonboek en afdelingsadministratie	25%
• Vakantiemateriaal	12,0%; 20,0%
• Promotiemateriaal	20,0%

Gezien het huidige economische klimaat is het van belang na te gaan of de boekwaarde van de activa niet hoger is dan de marktwaarde. Per iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Vorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Effecten

Effecten bestaan uit fondsen in vastrentende waarden en zakelijke waarden. Waardering vindt plaats tegen beurswaarde. Waardeveranderingen (gerealiseerd en ongerealiseerd) worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt. Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten worden ook rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt. De effecten staan ter vrije beschikking van de vereniging.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die per balansdatum bestaan. Waarschijnlijk is daarbij een uitstroom van middelen noodzakelijk, waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen nominale waarde. De looptijd van de schulden is korter dan twaalf maanden.

Baten en lasten

Baten uit vermogensfondsen en bedrijfssponsoring worden verantwoord in het jaar waarin de gerelateerde activiteiten worden gerealiseerd. De overige baten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn ontvangen.

Lasten worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben. De eigen bijdragen van de gasten wordt in mindering gebracht op de kosten van de betreffende activiteit.

Nalatenschappen

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang voldoende betrouwbaar kan worden vastgesteld op basis van een omschrijving ontvangen van de executeur-testamentair. Hierbij wordt 31 maart 2013 als peildatum gehanteerd voor nalatenschappen waarvan de eerste melding in 2012 is ontvangen. Bij het vaststellen van de omvang wordt voorzichtigheid betracht. Verkrijgingen belast met vruchtgebruik worden alleen in de toelichting vermeld. Zij worden pas in de staat van baten en lasten verantwoord bij het einde van het vruchtgebruik of bij eerdere verkoop van de blote eigendom.

Giften in natura

Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Aandeel in acties derden

De Zonnebloem is zowel geoormerkt als regulier beneficiënt van de Vriendenloterij. De geoormerkte inkomsten worden verantwoord in het jaar waarover ze betrekking hebben. De reguliere inkomsten worden verantwoord in het jaar waarin ze door de Vriendenloterij zijn toegezegd.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Zonnebloem de condities voor ontvangst kan aantonen.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Afdelingen

De liquide middelen van de afdelingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Overige activa en passiva zijn in beginsel niet gewaardeerd. Deze activa en passiva hebben geen materiële betekenis voor de jaarrekening van de Nationale Vereniging als geheel.

Alle opbrengsten van de afdelingen worden verantwoord in het jaar waarin deze ontvangen worden. Uitzondering vormen de bijdragen van de Nationale Vereniging over het boekjaar. Het gaat dan om de afdracht van de lidmaatschapsgelden. Deze bijdragen worden in het volgende boekjaar door de Nationale Vereniging aan de afdelingen betaald. In de jaarrekening zijn deze bijdragen verantwoord in het jaar dat de Nationale Vereniging deze bijdragen vaststelt. De hieruit volgende schuld aan de afdelingen is opgenomen onder lidmaatschapsbijdragen boekjaar bij de bestemmingsreserve door activiteiten landelijk (2012: € 1.456.000; 2011: € 1.459.000). De door de afdelingen gemaakte kosten van activiteiten en overige kosten worden verantwoord in het jaar dat deze tot uitgaven hebben geleid.

Pensioenen

De Zonnebloem heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij pensioenfonds Zorg en Welzijn (voorheen PGGM). Hiervoor in aanmerking komen werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op pensioen. Dat is afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren.

Op bovenstaande pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan het pensioenfonds betaald door de Zonnebloem.

De pensioengrondslag voor het Ouderdomspensioen en het Partnerpensioen is het pensioengevende salaris dat geldt of zou gelden bij een volledige werktijd, verminderd met de AOW-franchise. Het pensioenfonds heeft de ambitie om de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen te indexeren op basis van de algemene ontwikkeling van de salarissen in de collectieve arbeidsovereenkomsten die gelden voor de aangesloten werkgevers in een bepaald kalenderjaar. Het pensioenfonds besluit elk jaar of, en zo ja in hoeverre, kan worden geïndexeerd, gelet op de financiële situatie en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Het pensioenfonds baseert zich hierbij onder meer op de nominale en de reële dekkingsgraad. Het pensioenfonds kan besluiten een gemiste indexering in te halen, maar een dergelijk besluit heeft geen terugwerkende kracht en leidt niet tot een nabetaling. De indexering wordt gedeeltelijk gefinancierd uit premies en gedeeltelijk uit rendement. De dekkingsgraad lag in december 2012 op 101%.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief (geldt alleen voor Motorpassagierschip de Zonnebloem B.V.).

7.2.6 Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa

(x € 1.000)	Bedrijfs- middelen	Direct in gebruik voor doelstelling	Totaal 2012	Totaal 2011
Aanschafwaarde per 1 januari	5.442	16.360	21.802	20.817
Bij: investeringen	106	765	871	1.030
Af: desinvesteringen	-	8	8	35
Aanschafwaarde per 31 december	5.548	17.117	22.665	21.812
Afschrijvingen per 1 januari	3.337	5.782	9.119	7.909
Bij: ten laste van boekjaar	307	975	1.282	1.243
Af: desinvesteringen	-	8	8	23
Afschrijvingen per 31 december	3.644	6.749	10.393	9.129
Boekwaarde per 31 december	1.904	10.368	12.272	12.683

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder vermindering van de op de economische levensduur gebaseerde lineaire afschrijvingen. Onder de bedrijfsmiddelen is het kantoorpand in Breda, de kantoorinventaris en de kantoorautomatisering inbegrepen. De verzekerde waarde van het pand bedraagt € 3.991.100. De investeringen in bedrijfsmiddelen bestaan vooral uit hardware en software.

De activa direct in gebruik voor de doelstelling hebben met name betrekking op Motorpassagierschip de Zonnebloem en Rondvaartboot de Zonnebloem. De verzekerde waarde van het Motorpassagierschip bedraagt € 14.750.000 en van de Rondvaartboot € 930.200.

De investeringen voor de doelstelling bestaan in 2012 uit de aankoop van een luchtballon, de ontwikkeling van diverse websites, de digitale ondersteuning van vrijwilligers en afdelingen en renovatie van Motorpassagierschip de Zonnebloem. De desinvesteringen hebben betrekking op vervangingen van activa op Motorpassagierschip de Zonnebloem.

2. Voorraad direct beschikbaar voor de doelstelling

De voorraad bestaat uit artikelen bestemd voor verkoop en promotie doeleinden op Motorpassagiersschip de Zonnebloem. De voorraad is gewaardeerd tegen de laatst bekende inkooprijzen.

3. Vorderingen en overlopende activa

(x € 1.000)	2012	2011
Nalatenschappen	2.959	2.414
Debiteuren	80	28
Te vorderen omzetbelasting	48	37
Te vorderen pensioenpremie	-	1
Te vorderen dividendbelasting	162	36
Vooruitbetaalde kosten	604	570
Overige vorderingen	812	727
Totaal	4.665	3.813

De post nalatenschappen heeft betrekking op nalatenschappen, waarvan de eerste correspondentie in of voor 2012 is ontvangen en waarvan de omvang per 31 maart 2013 betrouwbaar is in te schatten. De looptijd van de opgenomen vorderingen en overlopende activa is korter dan één jaar.

De vooruitbetaalde kosten bestaan uit betalingen aan vakantieaccomodaties, vooruitbetaalde verzekeringspremies en de 'Verhalenvanger'. Onder overige vorderingen staan de vorderingen op de Vriendenloterij en Vermogensfondsen m.b.t. de Floriade 2012

4. Effecten

(x € 1.000)	Obligaties 2012	Aandelen 2012	Totaal 2012	Totaal 2011
Balans per 1 januari	17.477	2.725	20.202	22.572
Bij: aankopen	214	3.023	3.237	3.644
	17.691	5.748	23.439	26.216
Af: verkopen en uitlotingen/aflossingen	1.072	227	1.299	5.419
	16.619	5.521	22.140	20.797
Gerealiseerd koersresultaat	38	17	55	-478
	16.657	5.538	22.195	20.319
Mutatie ongerealiseerd koersresultaat	771	409	1.180	-131
	17.428	5.947	23.375	20.188
Afdelingen	14	-	14	14
Totaal	17.442	5.947	23.389	20.202

De effectenportefeuille bestaat uit aandelen in fondsen met zakelijke waarden (aandelen) en vastrentende waarden (obligaties). Het beheer van de portefeuille is ondergebracht bij een vermogensbeheerder, die het beheer voert op basis van een beleggingsmandaat. Het gevoerde beleid is risicomijdend, waarbij de normverhouding zakelijk - vastrentend, met een beperkte bandbreedte 20%-80% is. Eind 2012 is de werkelijke verhouding 74,57%-25,43%. Gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten worden conform de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving voor Fondsenwervende Instellingen rechtstreeks verwerkt in de staat van baten en lasten.

De obligaties en aandelen zijn in de volgende fondsen verworven:

- Kempen Global High Dividend Fund
- Kempen European High Dividend Fund
- Kempen SeNSE Fund
- Kempen Euro High Grade Pool

5. Liquide middelen

(x € 1.000)	2012	2011
Spaarrekeningen	3.212	7.987
Rekeningen-courant	455	833
Kassen	9	3
	3.676	8.823
Afdelingen	9.246	9.387
Totaal	12.922	18.210

De middelen op spaarrekeningen zijn vrij opvraagbaar. De gemiddelde rentevergoeding over 2012 bedraagt 0,8%. De afname op spaarrekeningen is het gevolg van het omzetten van liquide middelen, bij onze vermogensbeheerder, in effecten. Daarnaast is de Zonnebloem ook ingeteerd op liquide middelen als gevolg van extra uitgaven ten behoeve van de doelgroep zoals de Floriade. De geldmiddelen van de afdelingen bestaan uit de geconsolideerde saldi van de afdelingen van de Nationale Vereniging. De geldmiddelen van de afdelingen staan niet ter vrije beschikking van het Nationaal Bestuur van de vereniging. Het bestuur van een afdeling is in beginsel, binnen het kader van de doelstelling, zelf verantwoordelijk voor het beheer en de besteding van de eigen geldmiddelen.

6. Reserves en fondsen

Het vermogen wordt op grond van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving voor Fondsenwervende Instellingen gesplitst in reserves en fondsen, waarbij rekening is gehouden met de "Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen" van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI).

Verloopoverzicht reserves en fondsen

(x € 1.000)	Reserves	Fondsen	Totaal reserves en fondsen
Stand per 1 januari	48.350	4.572	52.922
Onttrekking bestemmingsreserve activiteiten landelijk	-1.825	-	-1.825
Toevoeging bestemmingsreserve activiteiten landelijk	2.240	-	2.240
Onttrekking bestemmingsreserve activiteiten afdelingen	-528	-	-528
Toevoeging bestemmingsreserve activiteiten afdelingen	176	-	176
Onttrekking continuïteitsreserve	-1.678	-	-1.678
Toevoeging continuïteitsreserve	211	-	211
Onttrekking bestemmingsfonds	-	-1.338	-1.338
Toevoeging bestemmingsfonds	-	1.222	1.222
Saldo van baten en lasten 2012	-1.404	-116	-1.520
Stand per 31 december	46.946	4.456	51.402

Bestemmingsreserve activiteiten landelijk

Aan een deel van de reserves is door het Nationale Bestuur van de vereniging zelf een bestemming gegeven.

De bestemmingsreserves (Onderzoeken MJB-plan 2009-2013 en beleggingsreserve) zijn het gevolg van de risicoanalyse, zoals die eind 2008 heeft plaatsgevonden.

(x € 1.000)	Stand per 1 januari	Onttrekkingen	Toevoegingen	Stand per 31 december
Lidmaatschapsbijdragen boekjaar	1.459	1.459	1.456	1.456
Solidariteitsreserve (vanaf 1-1-13 Stimuleringsfonds)	121	-	9	130
Activa doelstelling	10.614	196	-	10.418
Exploitatiereserve rondvaartboot	120	108	119	131
Vervanging Ms de Zonnebloem	7.365	-	644	8.009
Vervanging rondvaartboot de Zonnebloem	782	-	12	794
Onderzoeken Meerjarenbeleidsplan 2009-2013	241	62	-	179
Beleggingsreserve	1.200	-	-	1.200
Totaal	21.902	1.825	2.240	22.317

Lidmaatschapsbijdragen boekjaar

De afdelingen ontvangen aan het begin van ieder jaar een gedeelte van de inkomsten uit het ondersteunend lidmaatschap van het voorgaande boekjaar. Deze middelen vormen een structurele inkomstenbron voor de afdelingen ter financiering van hun activiteiten. Omdat de afdelingen in het betreffende boekjaar niet over deze middelen kunnen beschikken, is deze post verantwoord als bestemmingsreserve. Vanaf 2008 is hier ook het uit te betalen ledengeld LinQ verantwoord.

Solidariteitsreserve (vanaf 1-1-13 stimuleringsfonds)

Door de Nationale Vergadering is besloten om een solidariteitsreserve in te stellen. Zo kan gezamenlijk uiting worden gegeven aan de solidariteitsgedachte binnen de Zonnebloem. Het doel van deze reserve is om afdelingen financieel te ondersteunen als die ondanks veel inspanningen niet in staat zijn om een minimum activiteitenpakket aan te bieden. Daarnaast kunnen ook afdelingen die streven naar meer groei en differentiatie qua gasten en activiteiten, maar daarvoor onvoldoende financiële middelen hebben, een beroep op deze reserve doen. In 2012 hebben geen afdelingen een bijdrage uit deze reserve ontvangen.

Activa doelstelling

Dit deel geeft aan in hoeverre de activa in het kader van de doelstelling uit eigen middelen zijn gefinancierd. De hoogte is gelijk aan de boekwaarde van de materiële vaste activa in het kader van de doelstelling, de leningen en de voorraden.

Exploitatiereserve Rondvaartboot

In 2012 is het bestemmingsfonds voor de exploitatie van de Rondvaartboot geheel benut. De exploitatie van de Rondvaartboot wordt gefinancierd vanuit de vereniging. Hiervoor wordt voor komend jaar een reserve gevormd.

Vervanging Ms de Zonnebloem

Conform de risicoanalyse wordt een deel van het eigen vermogen, bij MS de Zonnebloem, bestemd ter vervanging van het huidige vakantieschip.

Vervanging rondvaartboot de Zonnebloem

Conform de risicoanalyse wordt een deel van het eigen vermogen, bij Rondvaartboot de Zonnebloem, bestemd ter vervanging van de huidige rondvaartboot.

Onderzoeken Meerjarenbeleidsplan 2009-2013

De komende periode is extra (financiële) inzet nodig om de mogelijke omvang van de strategische risico's te verkleinen. Deze inzet is bepaald op € 500.000 voor onderzoek naar de werving van vrijwilligers (met name verpleegkundigen), nieuwe methoden van fondsenwerving en naar de dienstverlening van de Zonnebloem aan gasten en vrijwilligers. In 2012 zijn onderzoeken uitgevoerd. Hiervoor is € 62.000 onttrokken aan deze reserve.

Beleggingsreserve

Om koersverschillen in de toekomst op te vangen wordt een beleggingsreserve gevormd:

- 10% van de waarde van de aandelen op 31-12-2008 (ca. € 4.000.000);
- 5% van de waarde van de obligaties op 31-12-2008 (ca. € 16.000.000).

Maximale omvang van de totale reserve is € 1.200.000.

Gezien de marktontwikkeling, stijging van de koersen en positieve koersresultaten is in 2012 geen bedrag onttrokken.

Bestemmingsreserves afdelingen

Conform de implementatie van het vermogensbeleid dient het vermogen van de afdelingen boven de continuïteitsreserve, door de afdelingen bestemd te worden. Dat deel waar geen bestemming aan is gegeven, wordt door het Nationaal Bestuur bestempeld als reserve voor de activiteiten van de afdelingen.

(x € 1.000)	Stand per 1 januari	Onttrekkingen	Toevoegingen	Stand per 31 december
Eenmalige/niet-jaarlijkse activiteiten	644	-	106	750
Jubileum (afdelingen)	386	-	26	412
Gericht op groei/differentiatie	67	-	22	89
Doelbestemde nalatenschappen	219	-	22	241
Activiteiten afdelingen	1.762	528	-	1.234
Totaal	3.078	528	176	2.726

Eenmalige/niet-jaarlijkse activiteiten

Deze reservering kan alleen worden gemaakt met een realistisch plan dat is voorzien van een planning en een begroting. In aanmerking komen alleen eenmalige of niet-jaarlijkse activiteiten voor gasten en/of vrijwilligers, volgens een bestendige gedragslijn. Andere voorwaarden zijn dat de begroting 'Zonnebloemwaardig' is, oftewel eenvoudig maar compleet, en dat de middelen binnen drie jaar na reservering worden besteed.

Jubileum (afdelingen)

Voor de viering van afdelingsjubilea, zoals een lustrum en kroonjaren (12,5; 25; 40; 50; 60; 75; 100 jaar) mogen middelen worden gereserveerd. Om de uniformiteit te waarborgen mogen hiervoor standaardbedragen worden gereserveerd. Voorwaarde is dat de middelen binnen vijf jaar na reservering worden besteed.

Gericht op groei/differentiatie

Ook deze reserve kan alleen worden gemaakt met een realistisch plan dat is voorzien van een planning en een begroting. In aanmerking komen activiteiten die zijn afgeleid van het Meerjarenbeleidsplan en zijn gericht op:

- Gasten (inclusief jongeren)
- Vrijwilligers (inclusief jongeren)
- Diensten
- Fondsenwerving
- Samenwerking met andere partners

Voorwaarde is dat de middelen binnen drie jaar na reservering worden besteed.

Doelbestemde nalatenschappen

Er zijn afdelingen die middelen (hebben) ontvangen uit nalatenschappen. In het testament is dan door de erflater bepaald dat de middelen ten goede dienen te komen aan een bepaalde afdeling. Uiteraard wordt die wens gerespecteerd.

Activiteiten afdelingen

Door een deel van de afdelingen is aan het vermogen boven de continuïteitsreserve nog geen specifieke bestemming gegeven. In 2012 blijft de opbouw van het vermogen een aandachtspunt voor de besturen van de afdelingen.

Continuïteitsreserve

(x € 1.000)	Stand per 1 januari	Onttrekkingen	Toevoegingen	Stand per 31 december
Afdelingen	6.309	-	211	6.520
Vereniging (exclusief afdelingen)	17.061	1.678	-	15.383
Totaal	23.370	1.678	211	21.903

Conform de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen' van het VFI en het in de Nationale Vergadering vastgestelde vermogensbeleid wordt een continuïteitsreserve aangehouden die maximaal 1,5 keer de kosten van de werkorganisatie (inclusief kosten fondsenwerving) bedraagt. Op grond van dit beleid mag de reserve voor de Vereniging in 2012 ruim € 17.119.000 bedragen. In 2011 was de continuïteitsreserve € 328.000 hoger dan de richtlijn. Deze reserve is conform voorgenomen bestuit weer afgebouwd in 2012. Doordat de andere reserves worden berekend is de continuïteitsreserve een sluitpost.

De continuïteitsreserve van de afdelingen valt niet onder de definitie uit de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen'. Gezien de specifieke aard van de Zonnebloem organisatie geldt voor de afdelingen dat tot de kosten van de werkorganisatie de gemiddelde totale (netto) jaaruitgaven van de afgelopen drie jaar worden gerekend. Zo zorgen we ervoor dat de afdelingen ook in de toekomst aan haar verplichtingen jegens de gasten kunnen voldoen.

Fondsen

Bestemmingsfondsen

(x € 1.000)	Stand per 1 januari	Ontvangen uit acties	Bestedingen	Stand per 31 december
Ms de Zonnebloem	4.572	1.210	1.326	4.456
Rondvaartboot de Zonnebloem	-	12	12	-
Totaal	4.572	1.222	1.338	4.456

Ms de Zonnebloem

Door de fusie van Nationale Vereniging de Zonnebloem met Stichting Motorpassagierschip de Zonnebloem en Rondvaartboot de Zonnebloem is het bestemmingsfonds Ms de Zonnebloem bij de vereniging opgenomen. Het fonds is gevormd uit de giften, die uit de acties voor bouw en exploitatie van het schip zijn ontvangen. Jaarlijks worden de specifieke bijdragen (aandeel Actie Zonnebloemvakanties, Scheepsmaatjes, specifieke giften en de aan dit fonds toe te rekenen beleggingsopbrengsten) toegevoegd aan dit fonds. Dit fonds dient om de exploitatie van Ms de Zonnebloem te waarborgen. In 2012 is er per saldo € 116.000 onttrokken aan het bestemmingsfonds.

Rondvaartboot de Zonnebloem

Door de fusie van Nationale Vereniging de Zonnebloem met Stichting Motorpassagierschip de Zonnebloem en Rondvaartboot de Zonnebloem is ook het bestemmingsfonds Rondvaartboot, dat gevormd is uit de giften bij het 50-jarig jubileum, hier opgenomen. Het gaat om giften voor een jubileumwens voor de bouw en exploitatie van een rondvaartboot ten behoeve van de doelgroep. Het geld dat naar aanleiding van deze wens is ontvangen, is in de loop van 2000 en 2001 overgeheveld naar dit bestemmingsfonds. Ook hieraan worden jaarlijks specifieke bijdragen toegevoegd. Het bedrag wordt aangewend voor de exploitatie van de rondvaartboot. Met de onttrekking van 2011 is het bestemmingsfonds op € 0,- uitgekomen. De exploitatie van de Rondvaartboot is nu opgenomen bij de bestemmingsreserves van het Nationaal Bureau.

7. Voorzieningen

(x € 1.000)	Stand per 1 januari	Onttrekkingen	Toevoegingen	Stand per 31 december
Jubilea	51	-	3	54
Actie jaar van de vrijwilliger (Appeltern)	60	60	-	-
Totaal	111	60	3	54

De voorziening voor jubileumuitkeringen aan personeel is op individuele grondslag berekend, waarbij rekening is gehouden met het salaris, de blijfkans en de sterftkans. De voorziening wordt tijdsevenredig opgebouwd gedurende het dienstverband van de medewerkers.

De voorziening ten behoeve van de actie 'Jaar van de vrijwilliger' betrof een schatting van het aantal vrijwilligers dat in 2012 nog gebruik ging maken van de in 2011 uitgereikte tegoedbon voor een bezoek aan Appeltern. De kosten in 2012 zijn ten laste van deze voorziening gebracht en het restant is vrij gevallen.

8. Kortlopende schulden

(x € 1.000)	2012	2011
Crediteuren	849	1.008
Loonbelasting en premieheffing	157	140
Pensioenpremie	2	-
Reservering vakantietoelage	424	380
Overige	410	382
Totaal	1.842	1.910

De looptijd van de opgenomen schulden is korter dan één jaar.

Overzicht niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

(x € 1.000)	< 1 jaar	> 1 jaar	> 5 jaar	Totaal
Vereniging de Zonnebloem	4.689	1.415	-	6.104
MPS de Zonnebloem B.V.	439	14	-	453
Stichting Rondvaartboot de Zonnebloem	186	-	-	186
Totaal	5.314	1.429	-	6.743

De aangegane verplichtingen hebben met name betrekking op vakantieaccommodaties, de vrijwilligersraadpleging ten behoeve van de ontwikkeling van een nieuw meerjarenbeleidsplan, materiaalvoorziening en onderhoudscontracten. Hiermee is eind 2012 een bedrag gemoeid van € 6.743.000. Hiervan heeft € 5.314.000 betrekking op kortlopende verplichtingen (korter dan 1 jaar) en € 1.429.000 op langlopende verplichtingen.

Ten behoeve van de Stichting Garantiefonds Reisgelden (SGR) is een bankgarantie verstrekt van € 60.000. De contracten inzake leaseauto's hebben een looptijd variërend van 36 tot 48 maanden. De totale verplichting bedraagt op 31 december 2012 € 789.000. Uit hoofde van leaseverplichtingen (leaseauto's) bestaat er een verplichting van € 275.000 voor 2012.

Gezien hun relevantie zijn in de niet uit de balans blijkende verplichtingen niet de verplichtingen van de afdelingen begrepen.

In de lopende nalatenschappen van de Zonnebloem zitten 6 nalatenschappen met vruchtgebruik, waarvan de waarde niet betrouwbaar is vast te stellen.

7.2.7 Toelichting op de staat van baten en lasten

9. Baten uit eigen fondsenwerving

Baten contributie/lidmaatschap

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Baten contributie / lidmaatschap	8.800	8.783	8.900	8.896

De baten uit contributie/lidmaatschap zijn € 117.000 euro lager dan begroot en € 113.000 lager dan in 2011. Door het Bel-me-niet register is de werving van nieuwe donateurs bemoeilijkt. Daarnaast heeft de huidige economische crisis tot gevolg dat bestaande donateurs de contributie of het lidmaatschap niet meer voldoen.

Baten uit giften

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Meimailing	900	874	1.300	1.078
Augustusmailing	650	551	850	753
Oktobermailing	350	273	400	398
Scheepsmaatje	400	403	500	431
Bedrijfssponsoring	125	188	250	128
Fondsenwerving algemeen	1.100	961	1.100	1.584
Vermogensfondsen	300	832	400	638
Periodieke schenkingen	125	139	100	137
Eigen acties afdelingen	500	478	550	501
Totaal baten uit giften	4.450	4.699	5.450	5.648

In 2012 zijn er minder giftverzoeken gedaan dan waarop in de begroting was gerekend. Daarnaast heeft de ontwikkeling van de nieuwe website vertraging opgelopen waardoor dit kanaal nog niet voor de werving van en communicatie met donateurs kon worden ingezet. De baten uit mailings dalen ten opzichte van 2011 met € 532.000. Ook de overige spontane bijdragen van particulieren blijven achter bij 2011. De stijging van de bijdragen van de vermogensfondsen zijn het gevolg van het succesvolle Floriade project. Bij bedrijfssponsoring is € 63.000 aan giften in natura (advertenties - zie voorlichting en promotie) verantwoord.

Baten uit nalatenschappen

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Baten uit nalatenschappen	2.500	3.893	2.000	3.849

Dat nalatenschappen moeilijk te begroten zijn, blijkt ook in 2012. Ondanks de verhoging van de begrote baten uit nalatenschappen met € 700.000 is de realisatie in 2012 bijna € 2.000.000 hoger dan begroot en ook weer hoger dan de baten in 2011. In de baten 2012 zitten 2 nalatenschappen met een opbrengst boven de € 500.000.

Baten uit loterij

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Verkoop loten	2.700	2.515	2.750	2.639
Waarde op niet afgehaalde prijzen	50	63	50	87
Overige opbrengsten	-	4	-	4
Totaal baten uit loterij	2.750	2.582	2.800	2.730

De verwachte stijging van de baten uit loterij is in 2012 niet gerealiseerd. De economische crisis en het gebrek aan voorradig kleingeld bij de afnemers zijn mogelijk oorzaken van het achterblijven van de baten. Wel is dankzij de inspanningen en bereidheid van duizenden Zonnebloemvrijwilligers om loten te verkopen, de opbrengst van de loten verkoop meer dan € 2,5 miljoen.

Baten uit verkoop artikelen

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Verkoop kerstkaarten	400	467	450	470
Giften kerstkaarten	40	32	40	30
	440	499	490	500
Kostprijs verkopen kerstkaartenactie	- 291	- 172	- 276	-214
Baten uit verkoop kerstkaarten	149	327	214	286
Verkoop promotie-artikelen	50	32	70	37
Kosten promotie-artikelen	- 25	- 17	- 30	-14
Baten uit verkoop promotieartikelen	25	15	40	23
Totaal baten uit verkoop artikelen	174	342	254	309

Met ingang van 2011 worden de kerstkaarten niet meer op voorraad ingekocht maar wordt gebruik gemaakt van het concept "printing on demand". De omzet in 2012 is nagenoeg gelijk aan die van 2011. Het concept heeft ook geleid tot een kostenbesparing als gevolg van lagere (incourante) voorraadkosten. De vereniging is in 2011 gestopt met de verkoop van promotie artikelen. De baten uit verkoop promotie artikelen is volledig gerealiseerd door de afdelingen.

Totaal baten uit eigen fondsenwerving

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Totaal baten uit eigen fondsenwerving	18.674	20.299	19.404	21.432

10. Baten uit acties derden

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Baten Vriendenloterij	550	566	500	616
Baten overige acties derden	150	170	-	144
Totale baten acties derden	700	736	500	760

Ondanks wervingscampagnes in 2011 en 2012 is het aantal deelnemers dat meespeelt met de Vriendenloterij gedaald. Ook hier zijn de gevolgen van de crisis merkbaar. De baten overige acties derden (puzzelactie KRO, Art of Cards en Schoonenberg hooractie) zijn in 2012 nog begroot bij bedrijfsversponsoring maar worden verantwoord bij overige acties derden.

11. Subsidies van overheden

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Subsidie overheid Nationale Vereniging	200	263	395	306
Overige overheidssubsidies	300	309	300	310
Totaal baten subsidies van overheden	500	572	695	616

Baten

De bezuinigingen bij het Ministerie van VWS hebben tot gevolg dat er in 2012 geen projectsubsidie meer is ontvangen voor deskundigheidsbevordering. Met medewerking van het Ministerie van VWS is het ongebruikte deel van de projectsubsidie 2011 doorgeschoven naar 2012. De Nationale Vereniging heeft nog wel een instellingssubsidie van € 189.000 ontvangen. De overige subsidies worden ontvangen door afdelingen en deze zijn nagenoeg gelijk aan de in 2011 ontvangen subsidies.

12. Rentebaten en baten uit beleggingen

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Rentebaten uit liquide middelen	187	185	223	172
Baten uit beleggingen				
Rentebaten	499	685	200	275
Dividend	142	205	454	426
Vergoeding huisfondsen	107	118	50	126
Gerealiseerde koersverschillen	64	54	506	-478
Ongerealiseerde koersverschillen	579	1.180	231	-131
Totale baten uit beleggingen	1.391	2.242	1.441	218
Totale rentebaten en baten uit beleggingen	1.578	2.427	1.664	390

In de begroting is een verwacht rendement opgenomen van 5,35%, inclusief rentebaten en dividenden. Het gerealiseerde rendement bedraagt 8,8%. De portefeuilles bevatten voornamelijk staatsobligaties. De koersen van zowel de obligaties als de aandelen hebben zich in 2012 ondanks de economische crisis en de financierings problematieken van de Zuid Europese landen hersteld. Sinds eind 2010 wordt er belegd in huisfondsen van Van Lanschot Private Office waarvoor de Zonnebloem een vergoeding ontvangt.

De baten uit liquide middelen bestaan uit de jaarlijkse rentevergoeding. Als gevolg van de lage rentestand zijn deze vergoedingen lager dan begroot.

13. Overige baten

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Overige baten	87	32	90	49
Totaal overige baten	87	32	90	49

De overige baten zijn incidentele baten uit voorgaande jaren.

14. Voorlichting, bewustmaking en eigen activiteiten

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Ledenblad (Zonnebloem Nieuws)	496	457	503	470
Jaarlijkse campagne	675	1.196	969	602
Voorlichting en promotie	492	532	417	504
Jaarthema	387	413	423	370
Websites	422	357	314	229
Groepsbezoek	43	43	47	50
Overige activiteiten (onderzoeken)	234	62	83	91
Meerjarenbeleidsplan 2009 - 2013	302	49	49	48
Doorbelasting indirecte kosten	379	389	330	352
Totaal voorlichting, bewustmaking en eigen activiteiten	3.430	3.498	3.135	2.716

De bestedingen aan voorlichting, bewustwording en eigen activiteiten stijgen ten opzichte van 2011 en de begroting. In 2012 is een nieuwe massamediale campagne ontwikkeld. In tegenstelling tot andere jaren heeft de campagne in 2012 drie in plaats van twee piekmomenten beleefd. De massamediale campagne is bedoeld om de waarde en de betekenisvolle rol van de Zonnebloem in de samenleving onder de aandacht te brengen. De hogere doorbelasting indirecte kosten is het gevolg van een toename van de doorbelaste afschrijvingen van de in 2012 gelanceerde website.

15. Vrijwilligersondersteuning, bezoekwerk en activiteitenbegeleiding

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Ondersteuning vrijwilligers en afdelingen	2.142	2.038	1.989	1.876
Cursussen	483	799	473	536
Bezoekwerk algemeen	332	328	326	321
LinQ	251	214	293	348
Tijdschrift Zonnebloem	272	239	230	211
Marketing en werving vrijwilligers	265	177	192	181
Marketing en werving gasten en deelnemers	79	-	-	-
Vrijwilligerskaart	125	127	135	134
Vrijwilligersblad (Zonnebloem Vrijwilliger)	107	67	114	78
Strategische samenwerkingen	36	68	68	72
Vrijwillige inzet migranten	70	76	72	76
Implementatie meerjarenbeleid	283	280	283	274
Implementatie Mijn Zonnebloem	100	231	202	55
Maatschappelijke stages	-	126	126	123
Incidentele projecten VO	-	-	-	223
Doorbelasting indirecte kosten	661	638	713	563
Totaal vrijwilligersondersteuning, bezoekwerk en activiteitenbegeleiding	5.206	5.408	5.216	5.071

De totale bestedingen voor Vrijwilligersondersteuning stijgen ten opzichte van 2011 met € 337.000 en ten opzichte van de begroting met €192.000. De bestedingen aan ondersteuning vrijwilligers en afdelingen zijn bedoeld om vrijwilligers te ondersteunen, begeleiden en te motiveren bij de uitvoering van het vrijwilligerswerk. In 2012 zijn meer korte workshops, die aan een reguliere vergadering gekoppeld kunnen worden, toegevoegd aan het opleidingsaanbod. Deze hebben geleid tot een forse stijging van het aantal cursussen en deelnemers (deelnemers 2012: 10.664; 2011: 5.320). In 2012 is Mijn Zonnebloem geïmplementeerd. Om vrijwilligers wegwijs te maken op dit digitale kanaal en vrijwilligers te stimuleren hiervan gebruik te gaan maken, is een workshop ontwikkeld. 69 intern opgeleide vrijwilligers hebben deze gegeven en in 142 workshops zijn 4.014 vrijwilligers opgeleid.

16. Vakanties

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Vaarvakanties	1.254	1.193	1.178	1.211
Regionale vakanties	1.859	1.766	1.616	1.652
Nationale vakanties	957	852	787	598
Vliegvakanties	84	58	69	13
Vakanties algemeen	577	660	500	694
Vakantiegids	157	146	144	-
Doorbelasting indirecte kosten	898	933	845	874
Totaal vakanties	5.786	5.608	5.139	5.042

Het aanbod van vakanties speelt steeds meer in op de wensen van gasten en verzorgers door het aanbieden van een gedifferentieerd ontspanningsprogramma (excursies en busvervoer). De bestedingen bij de regionale en nationale vakantieweken stijgen hierdoor met € 368.000 ten opzichte van 2011. In de begroting is het gebruik van dit ontspanningsprogramma door de afdelingen voorzichtig ingeschat. De stijging van de bestedingen aan de vakantieweken algemeen is het gevolg van meer maatwerk voor het gebruik van hulpmiddelen. De bijdrage van gasten is, conform Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen, in mindering gebracht op de kosten. De bijdrage van gasten bedroeg € 3.998.000.

17. Evenementen

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Theater Tournee	729	781	782	581
Bootdagtochten	221	154	176	183
Eëndagsactiviteiten klein / overige dagactiviteiten	2.467	4.243	2.529	2.216
Mariahoeve Leende	81	70	72	82
Rondvaartboot	181	144	153	175
Activiteiten uit arrangementengids	321	172	203	169
Doorbelasting indirecte kosten	340	306	283	339
Totaal evenementen	4.340	5.870	4.198	3.745

De theatertournee speelde in 2012, in tegenstelling tot 2011, zowel in het voor- als najaar. De stijging van het aantal eendagsactiviteiten en klein/overige dagactiviteiten (arrangementen) wordt in zijn geheel veroorzaakt door de Floriade waar in 2012 34.000 deelnemers een bezoek aan brachten. De afdelingen hebben minder besteed dan begroot aan de activiteiten uit de arrangementengids maar de bestedingen zijn nagenoeg gelijk aan 2011.

18. Kosten eigen fondsenwerving

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Kosten contributie / lidmaatschap	2.326	2.076	2.371	2.125

De kosten contributie/lidmaatschap zijn lager dan begroot. Onder invloed van het bel-me-niet register, wordt het steeds moeilijker om potentiële donateurs te benaderen. Hierdoor zijn de wervingskosten gedaald ten opzichte van 2011.

Kosten giften

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Meimailing	102	112	121	122
Augustusmailing	80	91	95	95
Oktobermailing	17	-	-	-
Scheepsmaatje	147	46	143	209
Bedrijfssponsoring	87	119	110	96
Fondsenwerving algemeen	382	402	546	277
Vermogensfondsen	51	65	57	61
Periodieke schenkingen	10	17	18	14
Kosten eigen acties afdelingen	130	51	150	64
Totaal directe wervingskosten	1.006	903	1.240	938

Als alternatief voor het telefonisch werven van donateurs en leden worden in 2012 nieuwe wervingsmethodes onderzocht en ontwikkeld. Het budget hiervoor bij fondsenwerving algemeen is niet volledig benut omdat de resultaten van de ontwikkelde methodieken tegenvielen en de tests daardoor eerder zijn gestopt dan gepland. Doordat er in 2012 minder giftverzoeken zijn verstuurd blijven de kosten achter op de begroting.

Kosten nalatenschappen

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Kosten nalatenschappen	106	89	61	90

In 2012 is er net als in 2011 gekozen voor een televisie uitzending over nalaten. In de begroting 2012 is hier geen rekening mee gehouden.

Kosten loterij

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Kosten loterij	403	359	397	387

Kosten verkoop artikelen

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Totaal kosten verkoop artikelen	26	42	36	41

Doorbelasting indirecte kosten

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Doorbelasting indirecte kosten	405	447	406	380

19. Kosten acties derden

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Kosten Vriendenloterij	111	127	112	133
Overige kosten derden	26	9	-	-
Totale kosten acties derden	137	136	112	133

De kosten hebben betrekking op wervingsactiviteiten uitgevoerd om nieuwe leden mee te laten spelen voor de Zonnebloem in de Vriendenloterij.

20. Kosten verkrijging subsidie van overheden

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Kosten verkrijgen subsidies overheden	9	27	24	26

21. Kosten beleggingen

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Kosten beleggingen	54	58	51	43

De kosten van beleggingen bestaan uit de beheerkosten voor de vermogensbeheerder

Kostentoerekening

(x € 1.000)	Begroting 2013	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
Salarissen inclusief sociale lasten	5.401	5.310	5.178	5.056
Pensioenpremies	484	443	472	435
Overige personeelskosten (incl. Ondernemingsraad)	416	558	437	519
Reis- en verblijfkosten	496	460	466	465
Totaal personeelskosten	6.797	6.771	6.553	6.475
Waarvan direct toegerekend aan activiteiten	5.507	5.349	5.118	5.061
Totaal indirecte personeelskosten	1.290	1.422	1.435	1.414
Huisvestingskosten	155	168	154	148
Kantoorkosten	377	342	354	335
Kantoorkosten afdelingen	350	355	350	342
Afschrijvingskosten	1.338	1.282	1.254	1.255
Kosten bestuur en toezicht	70	102	83	75
Totaal indirecte kosten	3.580	3.671	3.630	3.569

De sociale lasten bedragen € 615.600. De totale personeelskosten zijn hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de overige personeelskosten. Voor de tijdelijke vervanging van (langdurig) zieke medewerkers is in 2012 extra personeel ingehuurd. Daarnaast is er voor de promotie van 50 jaar Zonnebloem vakanties een externe communicatieadviseur ingehuurd. Het aantal FTE is gestegen van 95,18 in 2011 naar 95,81 in 2012.

De kantoorkosten zijn nagenoeg gelijk aan de kosten in 2011.

Onder de kosten voor bestuur en toezicht worden onder andere de accountantskosten, inhuur van derden ten behoeve van het bestuur en de directie en de bijeenkomsten van de Nationale Vergadering, Nationaal Bestuur en ingestelde commissies verantwoord. Ook de onkostenvergoeding van bestuursleden (in 2012 € 702,-) worden hieronder verantwoord. De kosten Bestuur en toezicht zijn in 2102 hoger dan begroot en hoger als in 2011 doordat in 2012 niet voorzien juridisch en fiscaal advies is ingehuurd.

In 2012 zijn de volgende bedragen aan accountantskosten ten laste van het resultaat gebracht:

(in €)	2012 PwC Accountants N.V.	2012 PwC Belasting- adviseurs	2012 Totaal PwC
Controle van de jaarrekening	45.144	-	45.144
Andere controlewerkzaamheden	10.096	-	10.096
Fiscale advisering	-	12.391	12.391
Andere niet-controlediensten	-	-	-
	55.240	12.391	67.631

Overzicht directiesalaris 2012

De directeur is in loondienst van de vereniging. In 2012 was de totale bezoldiging € 155.622.

Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Naam	M. van Eck	N. van Rooij	
Functie	directeur	directeur	
Dienstverband			
Aard (looptijd)	Beëindigd	Onbepaald	
Uren	-	40	
Part-time percentage	-	100	
Periode	-	1/1 - 31/12	
Bezoldiging (in euro's)			Totaal
Jaarinkomen			
- Bruto loon/salaris	-	111.120	111.120
- Vakantiegeld	-	8.890	8.890
- Eindejaarsuitkering, 13e/14e maand	-	-	-
- Variabel jaarinkomen	-	-	-
Totaal	-	120.010	120.010
SV lasten (wg deel)	-	8.453	8.453
Belastbare vergoedingen/bijtellingsen	-	12.812	12.812
Pensioenlasten (wg deel)	-	14.347	14.347
Overige beloningen op termijn	-	-	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-	-
Totaal bezoldiging 2012	-	155.622	155.622
<i>Totaal bezoldiging 2011</i>	159.072	24.621	183.693

Het bruto jaarloon/salaris over 2011 is gestegen door de periodieke jaarlijkse verhoging en door de periode waarin N. van Rooij is ingewerkt door M. van Eck. Het jaarinkomen van de directeur (in loondienst) blijft binnen het maximum van € 140.046 (1 fte/12 maanden) volgens de VFI Beloningsregeling. De bezoldiging van N. van Rooij is ook conform de VFI Beloningsregeling vastgesteld. Kijk voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging in het financieel verslag (pag. 86).

7.2.8 Toelichting kostenverdeling (Model C.)

Werkelijk 2012 (x € 1.000)	Doelstellingen				Werving Baten				Beheer en Administratie	Werkelijk 2012	Begroting 2012	Werkelijk 2011
	Voorlichting bewust- wording, eigen activiteiten	Vrijwilligers- ondersteuning, bezoekwerk en activiteiten begeleiding	Vakanties	Evenementen	Eigen fondsen- werving	Acties derden	Subsidies	Beleggingen				
Uitbesteed werk	-	2.581	2.962	5.318	2.687	120	4	58	-	13.730	12.209	11.140
Publiciteit en communicatie	2.578	258	-	-	-	-	-	-	-	2.836	2.555	2.092
Personeelskosten	641	2.321	1.762	311	1.007	16	23	-	690	6.771	6.553	6.475
Huisvestingskosten	18	16	41	7	26	-	-	-	60	168	154	148
Kantoorkosten	36	31	89	25	59	-	-	-	102	342	354	335
Kantoorkosten afdelingen	18	89	18	159	71	-	-	-	-	355	350	342
Afschrijvingen en rente	207	112	736	50	66	-	-	-	111	1.282	1.254	1.255
Kosten bestuur en toezicht	-	-	-	-	-	-	-	-	102	102	83	75
	3.498	5.408	5.608	5.870	3.916	136	27	58	1.065	25.586	23.512	21.862
									4,2%			

Dit overzicht geeft weer hoe de kosten zijn verdeeld over de doelstelling, de werving baten en beheer en administratie.

Onder **uitbesteed werk** en **publiciteit en communicatie** worden de bestedingen (exclusief personeelskosten) weergegeven die direct aan de realisatie van de doelstellingen en de werving van de baten worden toegerekend.

De **personeelskosten** bestaan uit kosten die direct worden toegerekend aan de doelstellingen en werving baten en uit de kosten die indirect worden toegerekend aan de realisatie van de doelstelling of de werving van baten. De indirecte kosten worden op basis van verdeelsleutels toegerekend aan de doelstelling, werving baten en kosten beheer en administratie.

De overige kosten zijn indirecte kosten die op basis van een verdeelsleutel worden toegerekend aan de doelstelling, werving baten en kosten beheer en administratie. Per kostensoort worden de verdeelsleutels hieronder toegelicht.

De **indirecte personeelskosten** worden na rato verdeeld over de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. Als basis wordt de totale loonsom per afdeling genomen. De loonsom van directie, planning & control en ondersteunende processen wordt daarbij voor 100% toegerekend aan beheer en administratie.

De **huisvestingskosten** worden op basis van de in gebruik zijnde vierkante meter per afdeling verdeeld over de doelstellingen, fondsenwerving en beheer en administratie. De vierkante meters die in gebruik zijn bij de directie, planning & control en ondersteunende processen worden volledig toegerekend aan beheer en administratie.

De **kantoorkosten** worden toegerekend op basis van het aantal werkplekken dat een afdeling in gebruik heeft. Hierbij geldt het aantal werkplekken van directie, planning & control en ondersteunende processen als basis voor het aandeel van de kosten van beheer en administratie.

De **kantoorkosten** afdelingen worden volgens een vastgestelde verdeelsleutel verdeeld over doelstelling en fondsenwerving. Dit omdat de afdelingen 100% bezig zijn met het Zonnebloemwerk.

De **afschrijvingskosten** die direct verband houden met een doelstelling of eigen fondsenwerving worden hieraan toegerekend. Afschrijvingskosten, zoals pand en kantoorinventaris, worden conform de verdeelsleutel bij respectievelijk huisvestingskosten en kantoorkosten toegerekend aan de doelstelling, eigen fondsenwerving en beheer en administratie.

De kosten van **bestuur en toezicht** zijn 100% kosten beheer en administratie.

Overige gegevens

Beloning directie

Het bestuur heeft het beloningsbeleid, de hoogte van het directiesalaris en de hoogte van andere beloningscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd.

Bij de bepaling van het beloningsbeleid en de vaststelling van het salaris volgt de Zonnebloem de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen van VFI en de Code Wijffels (zie www.vfi.nl). Deze Adviesregeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. Na weging door het bestuur is de directeur van de Zonnebloem ingedeeld in functiegroep J van de zogenaamde BSD-score met een minimaal jaarinkomen van € 124.234 en een maximaal jaarinkomen van €140.046. Het werkelijke jaarinkomen van directeur Noud van Rooij (1 FTE/12 mnd) bedroeg in 2012 € 120.010. Deze beloning blijft daarmee onder de minimum grens van de functiegroep.

De hoogte en samenstelling van de beloning worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten. Naast het jaarinkomen maken ook betaalde sociale verzekerings- en pensioenpremies en belaste vergoedingen deel uit van het salaris.

Meerjarenbegroting

Als aanvulling op het Meerjarenbeleidsplan 2009 - 2013 is op pagina 87 een meerjarenbegroting gemaakt. Conform het beleidsplan gaat deze Meerjarenbegroting uit van groei van activiteiten en fondsenwerving en een jaarlijkse inflatie. Naast de reguliere staat van baten en lasten is de meerjarenbegroting ook toegerekend aan de in het Meerjarenbeleidsplan gedefinieerde doelstellingen en speerpunten. Daardoor zijn de begrote kosten en opbrengsten per speerpunt voor de komende jaren inzichtelijk geworden.

2013 is het laatste jaar van het Meerjarenbeleidsplan. In samenspraak met vrijwilligers wordt in 2013 een nieuw Meerjarenbeleidsplan opgesteld. In aanvulling daarop zal een meerjarenbegroting worden opgesteld.

Bestemming resultaat

In de geconsolideerde jaarrekening 2012 is het saldo baten en lasten van € 1.520.000 ten laste gebracht van de reserves en fondsen.

In de bijeenkomst van de Nationale Vergadering van 28 juni 2013 wordt voorgesteld de geconsolideerde jaarrekening 2012 en de bestemming van het saldo van baten en lasten over 2012 goed te keuren.

7.3 Meerjarenbegroting 2012-2013

(x € 1.000)

Fondsenwerving

Baten

	Begroting 2012	Begroting 2013
1. Baten uit eigen fondsenwerving	19.404	22.223
2. Baten uit acties derden	500	596
3. Subsidies van overheden	695	727
4. Rentebaten en baten uit beleggingen	1.664	800
5. Overige baten	90	200
Som van de baten	22.353	24.546

Besteed aan doelstelling

6. Voorlichting bewustwording	3.135	3.050
7. Vrijwilligersondersteuning, bezoekwerk en activiteitenbegeleiding	5.216	6.086
8. Vakanties	5.139	5.472
9. Evenementen	4.198	4.274
Som besteed aan doelstelling	17.688	18.882

Kosten werving baten

10. Kosten van eigen fondsenwerving	4.511	4.445
11. Kosten van acties derden	112	100
12. Kosten verkrijgen subsidies van overheden	24	60
13. Kosten van beleggingen	51	50
Som van de kosten werving baten	4.698	4.655

Beheer en administratie

Kosten beheer en administratie	1.126	1.502
Som van de lasten	23.512	25.039

Saldo van baten en lasten

- 1.159	- 493
----------------	--------------

Toevoegingen/onttrekkingen aan:

Reserves	- 742	107
Bestemmingsfondsen	- 417	-600
Saldo van baten en lasten	- 1.159	- 493

Kengetallen

Kosten eigen fondsenwerving in % van baten eigen fondsenwerving	23,2%	20,0%
Kosten beheer en administratie in % van de totale lasten	4,8%	6,0%
Bestedingsratio I (totale bestedingen doelstelling in % van de totale baten)	79,1%	76,9%
Bestedingsratio II (totale bestedingen doelstelling in % van de totale lasten)	75,2%	75,4%

De Meerjarenbegroting is opgesteld bij het opmaken van het Meerjarenbeleidsplan 2009-2013. 2013 is het laatste jaar van het huidige Meerjarenbeleidsplan.

Vanaf het Meerjarenbeleidsplan 2014-2018 zal weer een nieuwe Meerjarenbegroting worden opgesteld.

7.4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Nationale Ledenvergadering van Nationale Vereniging de Zonnebloem

De in dit verslag in paragraaf 7.2 opgenomen samengevatte jaarrekening, bestaande uit de samengevatte geconsolideerde balans per 31 december 2012 en de samengevatte geconsolideerde staat van baten en lastenbalans over 2012 met bijbehorende toelichtingen, is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van Nationale Vereniging de Zonnebloem te Breda over 2012. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 22 mei 2013. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 22 mei 2013.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van Nationale Vereniging de Zonnebloem.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vereniging is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting in paragraaf 7.2.4 en paragraaf 7.2.5 van de samengevatte jaarrekening.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van Nationale Vereniging de Zonnebloem voor het jaar geëindigd op 31 december 2012 in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting in paragraaf 7.2.4 en paragraaf 7.2.5 van de samengevatte jaarrekening.

Utrecht, 12 juni 2013

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door M.H.A. Bauman RA

8. Met bijlagen

- 8.1. Uitgangspunten fondsenwerving donateurs
- 8.2. Samenstelling Nationale Vergadering
- 8.3. Samenstelling Nationaal Bestuur
- 8.4. Samenstelling Directie
- 8.5. Belanghebbendenreglement

Met elkaar
voor elkaar

Nationale Vereniging

DE ZONNEBLOEM

8.1 Uitgangspunten fondsenwerving donateurs

Bij het werven van fondsen hanteert de Zonnebloem de volgende uitgangspunten:

- Niet het 'leed' staat centraal, maar de boodschap wordt positief gebracht.
- De donateur bepaalt hoe en met welke bijdrage hij wil steunen en wordt maximaal vier keer per jaar benaderd.
- De minimale jaarbijdrages zijn laag, zodat de drempel om donateur te worden voor zoveel mogelijk mensen financieel haalbaar is. En om de kosten van relatiemanagement niet boven de opbrengsten uit te laten komen.
- Bij alle wervingsacties worden het postfilter en het bel-me-niet register gehanteerd.
- Doel is een grote loyale achterban van donateurs om inkomsten op langere termijn minder afhankelijk te maken van een kleine groep en haar onafhankelijkheid te borgen in beleidsvoornemens.
- Bij de telefonische werving wordt met de telemarketeer geen contract op het aantal geworven personen af te sluiten, maar op het aantal gepleegde telefoontjes.
- Het streven is een maximaal rendement op fondsenwervende acties en ruimschoots onder de door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) vastgestelde norm van 25% fondsenwervende kosten ten opzichte van opbrengsten blijven.
- De fondsenwerving gebeurt op basis van inspanningsverplichting en niet resultaatverplichting, zowel intern als extern.

8.2 Samenstelling Nationale Vergadering per 31 december 2012

G. van der Wal	Groningen
L. Nijssen	Groningen
Vacature	Groningen
S.S. Flapper	Friesland
A. de Graaff	Friesland
H. Wagenaar	Friesland
H. Tiemens	Drenthe
K. ten Kate	Drenthe
F. Broekhuizen-Adema	Drenthe
W.A.M. van het Erve-Huisman	Flevoland
R.P. Tittmann	Flevoland
Vacature	Flevoland
T. Poutsma	Overijssel
J.H.M. Schulten	Overijssel
A.G.A. Velnaar	Overijssel
S.P.J. Dekker	Gelderland
P.H.J. Beumer	Gelderland
Vacature	Gelderland
P.C. van den Brink	Utrecht
J. Janse	Utrecht
W. Pakkert	Utrecht
E.F. Jongmans	Noord-Holland
N.A. Jensen	Noord-Holland
Mw. L.H. Keijzer-Vos	Noord-Holland
J.P. Oosterhout	Zuid-Holland
P. Moons	Zuid-Holland
A. Timmermans-Kuiken	Zuid-Holland
M. Koster-den Hoedt	Noord-Brabant
C.A. Leenhouts	Noord-Brabant
L.M.J. Tan	Noord-Brabant
P. Coolsen	Zeeland
A.A.M. van Ombergen	Zeeland
F. Vermeulen	Zeeland
G.P.W. van Keulen	Limburg
M. Cox	Limburg
Vacature	Limburg
M.G.M. van Berckel	Erevoorzitter

Het Nationaal Bestuur en directeur Noud van Rooij zijn bij alle vergaderingen aanwezig, evenals – voor zover relevant met het oog op de geagendeerde onderwerpen – leden van het Managementteam van het Nationaal Bureau. De voorzitter van het Nationaal Bestuur is technisch voorzitter van de Nationale Vergadering. Notuliste is Marian van Essen-Zijlmans.

8.3 Samenstelling Nationaal Bestuur per 31 december 2012

M.A.M. Barth, voorzitter

Functie dagelijks leven: voorzitter GGZ Nederland

Geboortedatum: 21-03-1964

Voorzitter sinds: 22-02-2008

Nevenfuncties:

Voorzitter Eerste Kamerfractie PvdA

Voorzitter Raad van Toezicht Bureau Jeugdzorg Noord-Holland

Lid Commissie Integriteit Publieke Omroep

Lid Visitatiecommissie SPF en SPOV

Lid Raad van Toezicht Nuffic

Lid Raad van Advies Frans Hals Museum

Lid Adviescommissie Nederland, Antillen en Suriname SKAN-fonds

Voorzitter Banning Werkgemeenschap voor de PvdA

Voorzitter Adviescommissie 'Muziek in ieder Kind' Fonds Cultuurparticipatie

Lid bestuur Stichting 2012 Themajaar Historische Buitenplaatsen

G.J.M. Barnasconi, secretaris/vice-voorzitter

Functie dagelijks leven: Raad van Bestuur Kadaster

Geboortedatum: 26-09-1957

Bestuurslid sinds: 18-06-2011

Nevenfuncties:

Bestuurslid EuroGeographics te Brussel

Lid Businessclub Utrecht

Voorzitter stichting Geo-onderwijs Nederland (Bedrijfsleven-Overheid-WO-HBO-MBO)

F. Penninx, penningmeester

Functie dagelijks leven: adviseur in zorg-/welzijnsector

Geboortedatum: 05-03-1957

Penningmeester sinds: 19-02-2010

Nevenfuncties:

Voorzitter Per Saldo, Vereniging van budgethouders voor hulp en hulpmiddelen

Penningmeester bestuur Vakvereniging voor Ervaringswerkers te Amsterdam

Lid Raad van Toezicht Libra Zorggroep te Eindhoven/Tilburg

Lid bestuur Vincentius Vereniging s'-Hertogenbosch

Lid bestuur Vereniging Dwarslaesie Organisatie Nederland te Utrecht

A.M.A. Kil-Albersen

Functie dagelijks leven: directeur Onderwijscoöperatie

Geboortedatum: 12-01-1960

Bestuurslid sinds: 18-06-2010

Nevenfuncties:

Lid Raad van Toezicht Nederland Kennisland

Lid Raad van Toezicht Katholieke Pabo Zwolle

Lid DB-NOT VNU Exhibitions

J.M. Buiting

Functie dagelijks leven: directeur NVTZ (Ned. Vereniging van Toezichthouders in Zorginstellingen)

Geboortedatum: 26-06-1960

Bestuurslid sinds: 19-09-2008

Nevenfuncties:

Senioradviseur CBO

Voorzitter NKS (Nederlandse Katholieke Sportfederatie)

Voorzitter Beweging van Barmhartigheid

Lid provinciale staten Utrecht

Fellow of the board European Society for Quality in healthcare

Voorzitter Federatie Medisch Laboratorium Specialismen

Lid algemeen bestuur Vereniging Katholieke Maatschappelijke Organisaties

Voorzitter WMO-platform Utrecht

C.P.M. Schilte

Functie dagelijks leven: coach en adviseur

Geboortedatum: 27-08-1948

Bestuurslid sinds: 18-06-2010

Nevenfuncties:

Lid bestuur vereniging PSO

Voorzitter stichting Haarlemse Opera

Voorzitter Almeerse Scholengroep

Lid Raad van Commisarissen van woningcorporatie Pre Wonen

L.M.L. van der Lubbe-van der Heijden

Functie dagelijks leven: geen betaalde functie

Geboortedatum: 06-09-1955

Bestuurslid sinds: 14-12-2012

Nevenfuncties:

Vrijwilliger plaatselijke Zonnbloemafdeling Rheden/De Steeg

Hoofd vakantie regio Veluwezoom/regio Gemeente Voorst

R. van der Honing*

Functie dagelijks leven: Inkoopdirecteur Johnson&Johnson

Geboortedatum: 26-12-1974

Bestuurslid sinds: 14-12-2012

Nevenfuncties:

Penningmeester Nederlandse Vereniging voor Inkoopmanagement

* Tot ons grote verdriet is de heer R. van der Honing op 17 februari 2013 geheel plotseling komen te overlijden.

Rooster van aftreden

Naam	Functie	Benoemd	Herbenoeming	Jaar van aftreden
M.A.M. Barth	voorzitter	22-02-2008	2012	
G.J.M. Barnasconi	secretaris	18-06-2011		
F. Penninx	penningmeester	19-02-2010	2011	
J.M. Buiting		19-09-2008	2012	
A.M.A. Kil-Albersen		18-06-2010	2012	
C.P.M. Schilte		18-06-2010		
L.M.L. vd Lubbe-vd Heijden		14-12-2012		
R. van der Honing		14-12-2012		

Alle bestuursleden zijn actief op onbezoldigde basis. Aan bestuurders worden geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt.

8.4 Samenstelling Directie per 31 december 2012

A.P.R. van Rooij, directeur

Geboortedatum: 07-01-1951

Directeur sinds: 01-01-2012

Nevenfuncties:

Lid bestuur Stichting Coalitie Erbij

Lid Raad van toezicht Stichting Samenwerkende Nonprofitloterijen (SNL)

Namens het Nationaal Bestuur is de directie van de Nationale Vereniging, bestaande uit A.P.R. van Rooij, gemachtigd tot de volgende handelingen:

- Aanvaarden van nalatenschappen onder voorrecht van boedelbeschrijving.
- Verkopen en leveren van registergoederen uit nalatenschappen.
- Afsluiten van boedelvollmachten in verband met nalatenschappen.
- Aangaan van (arbeids)overeenkomsten.
- Verstrekken van leningen u/g en het aanvaarden van leningen o/g.
- Aankopen en in eigendom verwerven van roerende goederen.
- Overboeken van gelden, conform de door het bestuur verstrekte richtlijnen.
- Opgeven van wijzigingen in het bestuur aan de Kamer van Koophandel.
- Schorsen en ontslaan van personeelsleden (conform artikel 63 van de statuten).
- Aanvaarden van schenkingen zonder meer. Hiervoor is een notariële akte opgemaakt.
- Namens het Nationaal Bestuur machtigen van bestuursleden tot het openen en beheren van bank- en/of girorekeningen ten behoeve van de afdelingen (zoals bedoeld in artikelen 10 van het Huishoudelijk Reglement van de Nationale Vereniging).

Aangezien hoofd Marketing & Communicatie, A.Saladin, als plaatsvervanger van directeur A.P.R. van Rooij kan optreden, is ook hij tot deze handelingen gemachtigd.

8.5 Belanghebbendenreglement

Het Nationaal Bestuur van Nationale Vereniging de Zonnebloem (hierna: 'de Vereniging') besluit, met inachtneming van de statuten van de Vereniging ('statuten'), het volgende belanghebbendenreglement vast te stellen:

1. Algemeen

- 1.1 Het Nationaal Bestuur van de Vereniging informeert hen die belang hebben bij het functioneren van de Vereniging, of die voor de Vereniging belangrijk zijn om haar publieke en maatschappelijke rol als maatschappelijke instelling te vervullen. Het informeren van belanghebbenden heeft betrekking op het functioneren van de Vereniging in het algemeen, het besturen daarvan en het toezicht houden daarop.
- 1.2 De Vereniging kent naast het personeel van de Vereniging in ieder geval de volgende belanghebbenden:
 - bij de Vereniging betrokken vrijwilligers (leden);
 - doelgroep(en) van de Vereniging, donateurs/ondersteunende leden, subsidieverstrekkers, loterijen en maatschappelijke fondsen, samenwerkingspartners.

2. Inhoud communicatie

- 2.1 De Vereniging richt haar communicatie zo in dat de door haar, al dan niet op verzoek, te verstrekken informatie:
 - relevant is voor belanghebbenden;
 - eenduidig is en niet voor meerdere interpretaties vatbaar;
 - toegankelijk is voor belanghebbenden, zowel wat betreft de inhoud als wat betreft de ter beschikkingstelling.
- 2.2 Alle op grond van dit reglement ter beschikking te stellen en hierna te noemen informatie is in elk geval via het Nationaal Bureau in Breda opvraagbaar dan wel via de internetsite van de Vereniging raadpleegbaar. Op verzoek van een belanghebbende - al dan niet expliciet of reeds opgenomen in een subsidie- of financieringsvoorwaarde - wordt de informatie kosteloos verstrekt.
- 2.3 De Vereniging informeert belanghebbenden in elk geval over de inhoudelijke invulling van goed bestuur, door bekendmaking van de volgende zaken:
 - a. de doelstelling van de Vereniging (statuten);
 - b. de wijze waarop de doelstelling is vertaald in visie en beleid en voor zover mogelijk beoogde resultaten, alsmede de overwegingen daarachter ((meerjaren)beleidsplan en jaarverslag);
 - c. het jaarplan met in elk geval informatie over de verwachte inkomsten, de geplande besteding van middelen aan het goede doel en daarbinnen aan concrete programma's en activiteiten, de beoogde resultaten (en indien die niet kunnen worden aangegeven: de redenen daarvoor), het deel van de middelen dat wordt besteed aan fondsenwerving en aan ondersteunende functies, alsmede hoe wordt omgegaan met financiële reserves (begroting, (meerjaren)beleidsplan, alsmede eventuele intern geldende richtlijnen ten aanzien van de besteding van uit fondsenwerving verkregen middelen);
 - d. wat in de afgelopen periode de daadwerkelijke resultaten van de besteding van middelen aan het goede doel waren en wat de bestaande reserves zijn (jaarrekening en jaarverslag);
 - e. de methoden die worden gebruikt voor fondsenwerving, waar de verkregen middelen voor zullen worden ingezet, hoeveel opbrengsten nodig zijn en hoeveel van de opbrengsten voor het betreffende goede doel zijn bedoeld (beschrijving van beleid fondsenwerving in het (meerjaren)beleidsplan en de verantwoording daarover in jaarverslag en jaarrekening).
 - f. de verhouding tussen kosten en opbrengsten van fondsenwerving in de afgelopen periode en de besteding van de opbrengsten aan de bij de werving aangegeven doelen (jaarrekening en jaarverslag);
 - g. hoe wordt omgegaan met vrijwilligers en de leden, zowel het beleid als de realisatie in de afgelopen periode (meerjaren)beleidsplan en jaarverslag);
 - h. welke voorzieningen voor (financiële) (risico-)beheersing de organisatie toepast en de werking daarvan (begroting en jaarrekening, en eventueel geldend zelfstandig treasury-/ beleggingsbeleid).

2.4 Het Nationaal Bestuur legt voorts verantwoording af over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het scheiden van de functies bestuur en toezicht. In dat kader maakt het Nationaal Bestuur, al dan niet door middel van opname in het (meerjaren)beleidsplan en het jaarverslag, de volgende aspecten van de functies van 'besturen' en 'toezicht houden' openbaar:

- a. de wijze waarop de functies van besturen en toezicht houden zijn georganiseerd, welke organen daartoe zijn ingesteld, wie welke taken heeft en wat de werkwijze is;
- b. welke personen deel uitmaken van het Nationaal Bestuur en de directie, de relevante nevenfuncties, de datum van benoeming en benoemingstermijn en of het lid al dan niet in aanmerking komt voor herbenoeming;
- c. de bezoldiging en vergoedingen van de directie;
- d. de geldende onkostenvergoedingsregeling voor de leden van het Nationaal Bestuur en de vergoeding die in het afgelopen jaar is betaald;
- e. de profielschets en selectieprocedure voor leden van de directie en het Nationaal Bestuur, en de wijze waarop daarmee wordt omgegaan bij de (her)benoeming van leden;
- f. de belangrijkste werkzaamheden van de directie en het Nationaal Bestuur, waaronder het aantal vergaderingen en de belangrijkste behandelde onderwerpen, alsmede andere belangrijke activiteiten van het betreffende orgaan of van vertegenwoordigers daarvan;
- g. het directie- en bestuursreglement;
- i. of en in hoeverre de Vereniging de vigerende code voor goed bestuur voor goede doelen toepast ('pas toe of leg uit').

3. Inbreng individuele belanghebbenden

- 3.1 De directie is namens het Nationaal Bestuur belast met de kennisneming van ideeën, opmerkingen, wensen en klachten van een belanghebbende en stelt de belanghebbende binnen vier weken op de hoogte over de wijze waarop de Vereniging met de inbreng zal omgaan.
- 3.2 Een belanghebbende kan zijn inbreng richten aan: Nationale Vereniging de Zonnebloem T.a.v. de Directie Postbus 2100 4800 CC BREDA of mailen naar: info@zonnebloem.nl
- 3.3 Indien sprake is van een klacht, al dan niet zijnde een geschil tussen de Vereniging en de belanghebbende en niet zijnde een arbeidsrechtelijk conflict tussen de Vereniging en een personeelslid van de Vereniging, zal de Directie zich inzetten te zoeken naar een minnelijke oplossing met de klager. Indien de directie van mening is dat een minnelijke oplossing redelijkerwijs niet van de Vereniging kan worden verwacht, wijst zij de klacht af. De directie doet van een afwijzing terstond melding aan het Nationaal Bestuur.
- 3.4 De Vereniging legt jaarlijks in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop zij met de inbreng van belanghebbenden is omgegaan en meldt het aantal ideeën, opmerkingen, wensen en klachten van belanghebbenden.

4. Slot

- 4.1 Bij de ter beschikkingstelling van informatie neemt de Vereniging de vigerende regels voor privacy en bescherming van de persoonlijke levenssfeer in acht, waaronder de in de Wet bescherming persoonsgegevens opgenomen verplichtingen.
- 4.2 In bijzondere omstandigheden en om het Nationaal Bestuur moverende redenen kan het Nationaal Bestuur besluiten belanghebbenden niet, dan wel slechts op aanvraag, de in dit reglement bedoelde informatie te verstrekken. Een moverende reden kan slechts gelegen zijn in de verwezenlijking van de doelstelling van de Vereniging en betrekking hebben op het belang van de Vereniging.

Aldus vastgesteld en ondertekend in de vergadering van het Nationaal Bestuur 13 mei 2009